

**Explotació
sexual infantil**

*Explotación
sexual infantil*

PERIODICITAT: Trimestral

Setembre / Septiembre 2007

Autor / Autor: Unicef

Fotografia portada / Fotografía portada: Toni Amengual (GESI)

Edita: Direcció General de Cooperació,
Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració

<http://dgcooper.caib.es>

Coordinació / Coordinación: Benante Balear S.L.

Disseny i maquetació / diseño y maquetación: Maria Perelló i Dori Hernández

Direcció / Dirección: Carretera de Valldemossa, Km. 7,4. Parc Bit, Edifici Lleret.
Parcel·la 9A. Codi Postal: 07121. Palma

Imprimeix: Jorvich S.L.

Dipòsit legal: PM-503/2005

ÍNDEX
ÍNDICE

ÍNDEX

- 1 - Introducció
- 2 - Definició
- 3 - Tipologia
- 4 - Breu panorama de l'exploració sexual infantil al món
- 5 - Els explotadors
- 6 - Estímul a l'oferta
- 7 - Dissipar els mites
- 8 - Què ocorre amb els nins barons?
- 9 - Efectes dels conflictes armats sobre l'exploració
- 10 - Abús sexual: secret vergonyós
- 11 - Senyals de progrés
- 12 - Prevenció
- 13 - Tractats i acords internacionals
- 14 - Codi ètic mundial per al turisme
- 15 - Legislació espanyola

Índice

1 - Introducción

2 - Definición

3 - Tipología

4 - Breve panorama de la explotación sexual infantil en el mundo

5 - Los explotadores

6 - Estímulo a la oferta

7 - Disipar los mitos

8 - ¿Qué ocurre con los niños varones?

9 - Efectos de los conflictos armados sobre la explotación

10 - Abuso sexual: secreto vergonzoso

11 - Señales de progreso

12 - Prevención

13 - Tratados y acuerdos internacionales

14 - Código ético mundial para el turismo

15 - Legislación española

1. INTRODUCCIÓ DE CAROL BELLAMY

1. INTRODUCCIÓN DE CAROL BELLAMY

Resulta difícil imaginar un obstacle més problemàtic i horrible per a la realització dels drets humans que el tràfic sexual comercial de la infantesa. I tanmateix, el tràfic és només un dels diferents elements que agreugen un problema fins i tot més dominant i profundament arrelat: l'abús sexual.

L'abús sexual dels nins i les nines transforma completament el seu món del revés. A causa que pot provenir d'un parent proper o d'un amic, l'abús sexual converteix en enemics les mateixes persones a qui els nins es dirigeixen per obtenir protecció: aquells a qui coneixen i estimen, i en els qui confien. I a causa que aquests fets es poden produir als llocs on viuen, aprenen i juguen, transforma aquests entorns familiars, com la llar o l'escola, en espais prohibits i perillosos.

Ahora, milions de nins a tot el món són víctimes de l'explotació sexual comercial. Comprats i venuts com si fossin mercaderies, traslladats dins dels països i a través de les fronteres, llançats a situacions com el matrimoni obligatori, la prostitució i la pornografia infantil, molts sofreixen danys profunds i de vegades permanents. El seu desenvolupament normal físic i emocional corre perill. Les circumstàncies soscaven la seva autoestima i la seva confiança.

La desesperada vulnerabilitat d'aquest tipus de nins i nines s'agreuja davant de factors endèmics com la violència, les drogues i les malalties transmises sexualment. La gran majoria manca també del dret a l'educació i fins i tot a gaudir d'un moment breu d'esbarjo i de joc. A causa que temen majors abu-

Resulta difícil imaginar un obstáculo más problemático y horrible para la realización de los derechos humanos que la trata sexual comercial de la infancia. Y, sin embargo, la trata es solamente uno de los distintos elementos que agravan un problema incluso más dominante y profundamente enraizado: el abuso sexual.

El abuso sexual de los niños y las niñas transforma completamente su mundo del revés. Debido a que puede provenir de un pariente cercano o de un amigo, el abuso sexual convierte en enemigos a las mismas personas a quienes los niños se dirigen para obtener protección: aquellos a quienes conocen y aman, y en quienes confían. Y debido a que estos hechos se pueden producir en los lugares donde viven, aprenden y juegan, transforma estos entornos familiares, como el hogar o la escuela, en espacios prohibidos y peligrosos.

Al mismo tiempo, millones de niños en todo el mundo son víctimas de la explotación sexual comercial. Comprados y vendidos como si fueran mercancías, trasladados dentro de los países y a través de las fronteras, arrojados a situaciones como el matrimonio obligatorio, la prostitución y la pornografía infantil, muchos sufren daños profundos y a veces permanentes. Su desarrollo normal físico y emocional corre peligro. Las circunstancias socavan su autoestima y su confianza.

La desesperada vulnerabilidad de este tipo de niños y niñas se agrava ante factores endémicos como la violencia,

sos, inclús l'abús que prové de les autoritats, aquests nins en general no poden recórrer a la protecció de la llei. I els que tornen a les seves llars poden sentir-se marginats per les seves pròpies famílies i les seves comunitats.

Fa cinc anys, els països representats a Estocolm durant el Primer Congrés Mundial contra l'Explotació Sexual Comercial dels Nins van enviar al món un missatge clar i inequívoc: no és possible continuar tolerant aquests vergonyosos abusos dels drets de la infantesa, que per molt temps han constituït un secret horrible.

Els governs i la societat civil van afirmar a Estocolm que els nins, com tots els éssers humans, no són una propietat que es pugui vendre i comprar; que és precis contemplar els seus drets amb la serietat més absoluta; i que és precis escoltar les seves opinions per assolir la plena realització d'aquests drets.

Ahora, el Congrés d'Estocolm va reconèixer que no existeix una sola solució, sinó moltes, i que cada una d'elles s'ha d'ajustar a les diverses realitats nacionals, locals i culturals en les quals s'originen l'explotació i l'abús de la infantesa. I el món sap fins i tot una mica més: que totes les solucions passen per acceptar que aquests afronts contra els drets de la infantesa són absolutament intolerables.

Aquesta intransigència significa eliminar el tràfic de nins i nines, la seva venda i intercanvi i el seu tancament i tortura. Significa eradicar totes i cada una de les horribles facetes de l'explotació sexual comercial de la infantesa.

las drogas y las enfermedades transmitidas sexualmente. La gran mayoría carece también del derecho a la educación e incluso a disfrutar de un momento breve de recreo y de juego. Debido a que temen mayores abusos, inclusive el abuso que proviene de las autoridades, estos niños por lo general no pueden recurrir a la protección de la ley. Y los que regresan a sus hogares pueden sentirse marginados por sus propias familias y sus comunidades.

Hace cinco años, los países representados en Estocolmo durante el Primer Congreso Mundial contra la Explotación Sexual Comercial de los Niños enviaron al mundo un mensaje claro e inequívoco: no es posible seguir tolerando estos vergonzosos abusos de los derechos de la infancia, que por mucho tiempo han constituido un secreto horrible.

Los gobiernos y la sociedad civil afirmaron en Estocolmo que los niños, como todos los seres humanos, no son una propiedad que se pueda vender y comprar; que es preciso contemplar sus derechos con la más absoluta seriedad; y que es preciso escuchar sus opiniones para alcanzar la plena realización de estos derechos.

Al mismo tiempo, el Congreso de Estocolmo reconoció que no existe una sola solución, sino muchas, y que cada una de ellas debe ajustarse a las diversas realidades nacionales, locales y culturales en las que se originan la explotación y el abuso de la niñez. Y el mundo sabe incluso algo más: que todas las soluciones pasan por acep-

Segons la Convenció sobre els Drets del Nin de 1989, ratificada per 191 països, els nins tenen dret a la protecció contra totes les formes d'explotació i d'abús sexuals. L'octubre de 2001, el món va prendre una nova mesura per protegir aquest dret a tot el planeta quan es va produir la desena ratificació del Protocol Facultatiu de la Convenció sobre els Drets del Nin relatiu en venda de nins, la prostitució infantil i la utilització de nins en la pornografia. La conseqüència d'aquesta ratificació és que el protocol es convertirà en un instrument jurídicament obligatori el gener de 2002, i els Estats Membres es veuran obligats a promulgar lleis basades en les seves normes. Els primers deu països en ratificar aquest tractat -Andorra, Bangladesh, Cuba, Islàndia, Kazajstán, el Marroc, Noruega, Panamà, Romania i Serra Lleona- mereixen tot el nostre crèdit per ampliar la protecció dels seus fills i oferir aquest exemple als altres països.

També és precís felicitar a totes les organitzacions i individus que lluiten contra el tràfic i l'abús dels nins i les nines, molts dels quals participaran en el Segon Congrés Mundial contra l'Explotació Sexual Comercial dels Nins, (Yokohama, Japó). La cooperació i la col·laboració de molts aliats han fet possible la celebració d'aquest Congrés, i entre ells els coorganitzadors: el Govern del Japó, ECPAT Internacional i el Grup d'ONG sobre la Convenció sobre els Drets del Nin. Com a quart coorganitzador, l'UNICEF reconeix també el suport del Govern de Suècia, la Unió Europea i el Comitè del Japó a favor de l'UNICEF.

tar que estas afrentas contra los derechos de la infancia son absolutamente intolerables.

Esta intransigencia significa eliminar la trata de niños y niñas, su venta e intercambio y su encierro y tortura. Significa erradicar todas y cada una de las horribles facetas de la explotación sexual comercial de la infancia. Según la Convención sobre los Derechos del Niño de 1989, ratificada por 191 países, los niños tienen derecho a la protección contra todas las formas de explotación y de abuso sexuales. En octubre de 2001, el mundo tomó una nueva medida para proteger este derecho en todo el planeta cuando se produjo la décima ratificación del Protocolo Facultativo de la Convención sobre los Derechos del Niño relativo a la venta de niños, la prostitución infantil y la utilización de niños en la pornografía. La consecuencia de esta ratificación es que el protocolo se convertirá en un instrumento jurídicamente obligatorio en enero de 2002, y los Estados Parte se verán obligados a promulgar leyes basadas en sus normas. Los primeros diez países en ratificar este tratado -Andorra, Bangladesh, Cuba, Islandia, Kazajstán, Marruecos, Noruega, Panamá, Rumania y Sierra Leona- merecen todo nuestro crédito por ampliar la protección de sus hijos y ofrecer este ejemplo a los otros países.

También es preciso felicitar a todas las organizaciones e individuos que luchan contra la trata y el abuso de los niños y las niñas, muchos de los cuales participarán en el Segundo Congreso Mundial contra la Explotación Sexual

El moviment mundial que va servir per consolidar la Convenció sobre els Drets del Nin ha contribuït a generar pressions per protegir els drets de tots els nins, inclusive els que estan afectats per la guerra i altres formes de violència; els nins i nines que realitzen treballs perillosos o explotadors; els nins i nines que sofreixen sota condicions d'extrema pobresa; i els nins i nines indígenes i discapacitats.

Ara depèn de tots nosaltres -els governs, els organismes encarregats d'aplicar la llei, les organitzacions internacionals i tots els nivells de la societat civil- aconseguir que l'eliminació de l'explotació sexual i l'abús rebi el mateix caràcter prioritari i sostingut, acompanyat de mesures nacionals. Els nins i les nines del món tenen dret a tot això.

Carol Bellamy, Directora Executiva del Fons de les Nacions Unides per a la Infantesa

Comercial de los Niños (Yokohama, Japón). La cooperación y la colaboración de muchos aliados han hecho posible la celebración de este Congreso, y entre ellos los coorganizadores: el Gobierno del Japón, ECPAT Internacional y el Grupo de ONG sobre la Convención sobre los Derechos del Niño. Como cuarto coorganizador, el UNICEF reconoce también el apoyo del Gobierno de Suecia, la Unión Europea y el Comité del Japón en pro del UNICEF.

El movimiento mundial que sirvió para consolidar la Convención sobre los Derechos del Niño ha contribuido a generar presiones para proteger los derechos de todos los niños, inclusive los que están afectados por la guerra y otras formas de violencia; los niños y niñas que realizan trabajos peligrosos o explotadores; los niños y niñas que sufren bajo condiciones de extrema pobreza; y los niños y niñas indígenas y discapacitados.

Ahora depende de todos nosotros -los gobiernos, los organismos encargados de aplicar la ley, las organizaciones internacionales y todos los niveles de la sociedad civil- conseguir que la eliminación de la explotación sexual y el abuso reciba el mismo carácter prioritario y sostenido, acompañado de medidas nacionales. Los niños y las niñas del mundo tienen derecho a todo ello.

Carol Bellamy, Directora Ejecutiva del Fondo de las Naciones Unidas para la Infancia

**2. DEFINICIÓ DE L'EXPLOTACIÓ
SEXUAL COMERCIAL INFANTIL (ESCI)**

***2. DEFINICIÓN DE LA EXPLOTACIÓN
SEXUAL COMERCIAL INFANTIL (ESCI)***

L'exploració sexual comercial infantil és una de les pitjors formes d'exploració infantil junt amb l'exploració laboral (treball infantil), l'esclavitud o la utilització de nins i nines en els conflictes armats (nins soldats). S'estima que afecta dos milions de nins i nines a tot el món. El 1996, en el Primer Congrés Mundial contra l'Exploració Sexual Comercial dels Nins, celebrat a Estocolm, els 122 països representats en aquell moment es van referir a l'ESCI com a:

"Una violació fonamental dels drets del nin. Aquesta comprèn l'abús sexual per adults i la remuneració en metàl·lic en espècies al nin o nina i a una tercera persona o algunes. El nin és tractat com un objecte sexual i una mercaderia. L'exploració sexual comercial dels nins constitueix una forma de coerció i violència contra els nins, que pot implicar el treball forçat i formes contemporànies d'esclavitud".

Encara que no existeix una definició universalment consensuada sobre l'exploració sexual comercial de nins, nines i adolescents, tanmateix, sí que és possible assenyalar els trets o característiques centrals que la constitueixen. S'entén com a ESCI la utilització de persones menors de 18 anys d'edat en activitats sexuals, eròtiques o pornogràfiques per a satisfacció dels interessos o desigs d'una persona o grup de persones a canvi d'un pagament o promesa de pagament econòmic, en espècies o de qualsevol altre tipus de regalia per a la persones menor d'edat o per a una tercera persona.

El reconeixement d'aquesta problemàtica i els múltiples estudis que s'han dut

La explotació sexual comercial infantil es una de las peores formas de explotación infantil junto con la explotación laboral (trabajo infantil), la esclavitud o la utilización de niños y niñas en los conflictos armados (niños soldados). Se estima que afecta a dos millones de niños y niñas en todo el mundo. En 1996, en el Primer Congreso Mundial contra la Explotación Sexual Comercial de los Niños, celebrado en Estocolmo, los 122 países representados en ese momento se refirieron a la ESCI como:

"Una violación fundamental de los derechos del niño. Esta comprende el abuso sexual por adultos y la remuneración en metálico o en especie al niño o niña y a una tercera persona o varias. El niño es tratado como un objeto sexual y una mercancía. La explotación sexual comercial de los niños constituye una forma de coerción y violencia contra los niños, que puede implicar el trabajo forzoso y formas contemporáneas de esclavitud."

Aunque no existe una definición universalmente consensuada sobre la explotación sexual comercial de niños, niñas y adolescentes, sin embargo, sí es posible señalar los rasgos o características centrales que la constituyen. Se entiende como ESCI la utilización de personas menores de 18 años de edad en actividades sexuales, eróticas o pornográficas para satisfacción de los intereses y/o deseos de una persona o grupo de personas a cambio de un pago o promesa de pago económico.

UNICEF

a terme en relació amb la mateixa des de la realització del Primer Congrés Mundial, han permès aclarir les seves característiques i la complexitat general d'aquest fenomen. Això ha permès que avui s'asseguri, sense cap dubte, que l'explotació sexual comercial és una de les violacions més severes als drets humans de nins, nines i adolescents i una forma d'esclavitud en el segle XXI.

co, en especie o de cualquier otro tipo de regalía para la personas menor de edad o para una tercera persona.

El reconeixement de esta problemàtica y los múltiples estudios que se han llevado a cabo en relación con la misma desde la realización del Primer Congreso Mundial, han permitido clarificar sus características y la complejidad general de este fenómeno. Esto ha permitido que hoy se asegure, sin ninguna duda, que la explotación sexual comercial es una de las violaciones más severas a los derechos humanos de niños,

niñas y adolescentes y una forma de esclavitud en el siglo XXI.

3. TIPOLOGIA
3. TIPOLOGÍA

L'exploració sexual comercial de nins, nines i adolescents pot prendre diverses formes que solen estar molt relacionades entre si:

La prostitució infantil és la utilització d'un nin o una nina en activitats sexuals a canvi d'una remuneració o qualsevol altra forma de retribució. No es restringeix a les relacions mitjançant coit, sinó que inclou també qualsevol altra forma de relació sexual o activitat eròtica que impliqui acostament físic sexual entre la víctima i l'explorador.

La pornografia infantil i adolescent significa qualsevol representació, per qualsevol mitjà, d'un nin o nina realitzant activitats sexuals explícites reals o simulades o qualsevol representació dels òrgans sexuals d'un nin o una nina amb un objectiu primordialment sexual. Inclou les activitats de producció, distribució, divulgació per qualsevol mitjà, importació, exportació, oferta, venda o possessió de material en el qual s'utilitzi a una persona menor d'edat o la seva imatge en activitats sexuals. Els espectacles sexuals estarien dins d'aquesta categoria i consisteixen en la utilització de persones menors d'edat, amb finalitats sexuals o eròtiques en exhibicions o en espectacles públics o privats.

El tràfic de nins i adolescents amb finalitats d'exploració sexual ocorre quan una persona menor d'edat és traslladada localment d'una regió a una altra o d'un país a un altre per sotmetre'l a qualsevol forma d'exploració sexual comercial. El nin o nina ha pogut ser "cedit" per la seva família,

La explotación sexual comercial de niños, niñas y adolescentes puede tomar varias formas que suelen estar muy relacionadas entre sí:

La prostitución infantil es la utilización de un niño o una niña en actividades sexuales a cambio de una remuneración o cualquier otra forma de retribución. No se restringe a las relaciones mediante coito, sino que incluye también cualquier otra forma de relación sexual o actividad erótica que implique acercamiento físico sexual entre la víctima y el explotador.

La pornografía infantil y adolescente significa cualquier representación, por cualquier medio, de un niño o niña realizando actividades sexuales explícitas reales o simuladas o cualquier representación de los órganos sexuales de un niño o una niña con un objetivo primordialmente sexual. Incluye las actividades de producción, distribución, divulgación por cualquier medio, importación, exportación, oferta, venta o posesión de material en el que se utilice a una persona menor de edad o su imagen en actividades sexuales. Los espectáculos sexuales estarían dentro de esta categoría y consisten en la utilización de personas menores de edad, con fines sexuales o eróticos en exhibiciones o en espectáculos públicos o privados.

Foto CD: OIT/ P. Lissac- Filipinas

La trata de niños y adolescentes con fines de explotación sexual ocurre cuando una persona menor de edad es trasladada localmente de una región a otra o de un país a otro

OIT / P. LISSAC / FILIPINAS

captat mitjançant engany o, directament, venut o segrestat.

Per desgràcia, no és estrany que un nin o una nina pugui ser explotat de les tres maneres. És el cas, per exemple, de nines asiàtiques captades i traficades d'un país a un altre, que treballen en espectacles pornogràfics i també s'ajueuen amb els "clients" dels esmentats espectacles. Es tractaria de casos especialment dramàtics que mostren la relació entre diferents aspectes de l'explotació infantil, casos de nins i nines explotats que, des del punt de vista de la legislació penal, són víctimes de tres o més delictes.

El turisme sexual infantil és l'explotació infantil comesa per persones que es desplacen fora o dins del seu país per tal de mantenir activitats sexuals amb menors de 18 anys. Es prefereix l'expressió "ESCI en els viatges" a la de

para someterle a cualquier forma de explotación sexual comercial. El niño o niña ha podido ser "cedido" por su familia, captado mediante engaño o, directamente, vendido o secuestrado.

Por desgracia, no es raro que un niño o una niña pueda ser explotado de las tres maneras. Es el caso, por ejemplo, de niñas asiáticas captadas y traficadas de un país a otro, que trabajan en espectáculos pornográficos y también se acuestan con los "clientes" de dichos espectáculos. Se trataría de casos especialmente dramáticos que muestran la relación entre distintos aspectos de la explotación infantil, casos de niños y niñas explotados que, desde el punto de vista de la legislación penal, son víctimas de tres o más delitos.

"turisme sexual infantil", considerant que els explotadors estan cometent un delictes en el qual es poden aprofitar dels serveis turístics i que les empreses que promouen aquesta activitat són abans associacions de delinqüents que empreses del sector turístic.

Matrimonis precoços i/o forçats. En alguns països, especialment a l'Àfrica i Àsia casar-se als set o vuit anys no és infreqüent. El matrimoni a edat primerenca, en moltes ocasions acordat entre les famílies en contra de la voluntat de les nines, pot tenir conseqüències perjudicials per als menors d'edat, entre elles problemes de salut, embarassos prematurs, violència en el matrimoni i falta d'escolarització. UNICEF ho considera un tipus d'explotació sexual infantil i de submissió domèstica.

El turismo sexual infantil es la explotación infantil cometida por personas que se desplazan fuera o dentro de su país con el objeto de mantener actividades sexuales con menores de 18 años. Se prefiere la expresión "ESCI en los viajes" a la de "turismo sexual infantil", considerando que los explotadores están cometiendo un delito en el que se pueden aprovechar de los servicios turísticos y que las empresas que promueven esta actividad son antes asociaciones de delinquentes que empresas del sector turístico.

Matrimonios precoces y/o forzados. En algunos países, especialmente en África y Asia casarse a los siete u ocho años no es infrecuente. El matrimonio a edad temprana, en muchas ocasiones acordado entre las familias en contra de la voluntad de las niñas, puede tener consecuencias perjudiciales para los menores de edad, entre ellas problemas de salud, embarazos prematuros, violencia en el matrimonio y falta de escolarización. UNICEF lo considera un tipo de explotación sexual infantil y de sumisión doméstica.

**4 - BREU PANORAMA DE L'EXPLOTACIÓ
SEXUAL INFANTIL AL MÓN**
**4 - BREVE PANORAMA DE LA EXPLOTACIÓN
SEXUAL INFANTIL EN EL MUNDO**

Com s'ha esmentat en el tema anterior, s'estima que l'ESCI afecta dos milions de nins i nines a tot el món. El 2001, en el Segon Congrés Mundial contra l'Explotació Sexual Comercial dels Nins, celebrat a Yokohama, UNICEF i ECPAT es van atrevir a manejar algunes xifres d'estimacions per països i continents:

Como se ha mencionado en el tema anterior, se estima que la ESCI afecta a dos millones de niños y niñas en todo el mundo. En 2001, en el Segundo Congreso Mundial contra la Explotación Sexual Comercial de los Niños, celebrado en Yokohama, UNICEF y ECPAT se atrevieron a manejar algunas cifras de estimaciones por países y continentes:

PAÍS <i>PAÍS</i>	CASOS ESTIMATS <i>CASOS ESTIMADOS</i>
Índia	400.000
Tailandia	200.000
Taiwan	100.000
Filipinas	100.000
Brasil	100.000
EE UU	244.000-325.000
Àfrica occidental	35.000
Europa oriental y occidental	175.000

UNICEF / SHEHZAD NOORANI

A partir d'estudis regionals o locals també s'ha obtingut dades més concretes:

A Àsia:

- Les enquestes indiquen que d'un 30% a un 35% de tots els treballadors sexuals a la subregió del Mekong tenen de 12 a 17 anys d'edat;
- Els informes mostren que hi ha entre 40.000 i 60.000 treballadors sexuals infantils a la província de Taiwan a la Xina;
- Diversos estudis revelen que almenys una tercera part dels treballadors sexuals de Cambodja són nins i nines menors de 18 anys. En més de la meitat dels casos d'aquestes víctimes de la indústria sexual, la persona que els va convèncer o els va vendre era algú que ells coneixien;
- A Vietnam, al voltant d'un 41% dels nins i nines prostituïts cauen a les xarxes del negoci a través d'un amic o un conegut.

A l'Àfrica oriental i meridional:

- Segons el Ministeri de Turisme de Madagascar, un 25% dels treballadors sexuals de Tulear, una zona turística, són menors de 18 anys.

A Amèrica del Nord:

- Un estudi portat a terme els Estats Units va revelar que un de cada cinc nins que utilitza Internet ha sofert algun avanç relacionat amb el sexe per part de persones desconegudes. A finals de 2000, fins 325.000 nins i nines estaven en perill de caure en les xarxes de l'explotació sexual comercial

A partir de estudios regionales o locales también se ha obtenido datos más concretos:

En Asia:

- *Las encuestas indican que de un 30% a un 35% de todos los trabajadores sexuales en la subregión del Mekong tienen de 12 a 17 años de edad;*
- *Los informes muestran que hay entre 40.000 y 60.000 trabajadores sexuales infantiles en la provincia de Taiwán en China;*
- *Varios estudios revelan que por lo menos una tercera parte de los trabajadores sexuales de Camboya son niños y niñas menores de 18 años. En más de la mitad de los casos de estas víctimas de la industria sexual, la persona que los convenció o los vendió era alguien que ellos conocían;*
- *En Viet Nam, alrededor de un 41% de los niños y niñas prostituidos caen en las redes del negocio a través de un amigo o un conocido.*

En África oriental y meridional:

- *Según el Ministerio de Turismo de Madagascar, un 25% de los trabajadores sexuales de Tulear, una zona turística, son menores de 18 años.*

En América del Norte:

- *Un estudio llevado a cabo los Estados Unidos reveló que uno de cada cinco niños que utiliza Internet ha sufrido algún avance relacionado con el sexo por parte de personas desconocidas. A finales de 2000,*

només als Estats Units.

A Amèrica Llatina:

- L'organisme de serveis socials de Mèxic informa que hi ha més de 16.000 nins i nines que practiquen la prostitució, i que és a les zones turístiques on es concentra el major nombre d'aquests nins i nines.

A Europa Central i Oriental:

- A Lituània, d'un 20% o un 50% dels treballadors sexuals comercials són menors d'edat. Se sap que hi ha nins i nines de tan sols 11 anys d'edat que treballen en prostíbuls i que s'han utilitzat nins i nines de 10 a 12 anys per realitzar pel·lícules pornogràfiques.

En general, qualsevol aproximació general a les xifres del problema pateix de falta de precisió. Fins i tot a les zones en les quals s'han fet estudis locals, no sempre s'han utilitzat les

hasta 325.000 niños y niñas estaban en peligro de caer en las redes de la explotación sexual comercial solamente en los Estados Unidos.

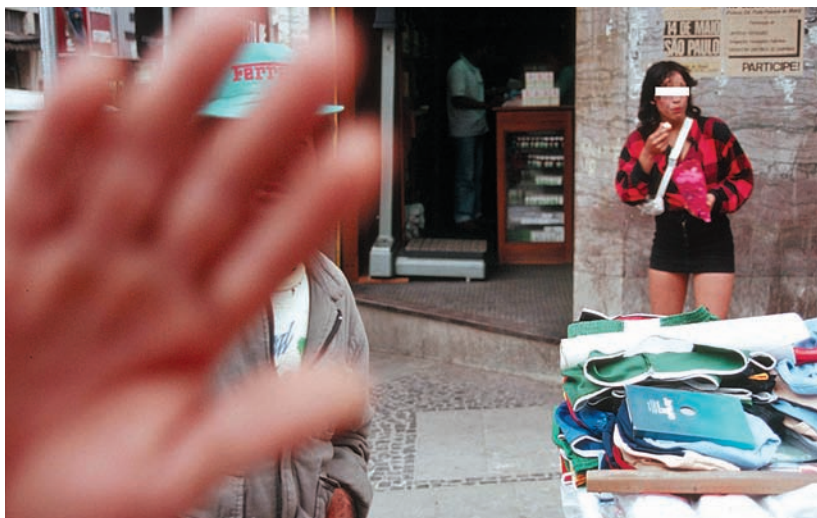
En América Latina:

- *El organismo de servicios sociales de México informa que hay más de 16.000 niños y niñas que practican la prostitución, y que es en las zonas turísticas donde se concentra el mayor número de estos niños y niñas.*

En Europa Central y Oriental:

- *En Lituania, de un 20% o un 50% de los trabajadores sexuales comerciales son menores de edad. Se sabe que hay niños y niñas de tan sólo 11 años de edad que trabajan en prostíbulo y que se ha utilizado a niños y niñas de 10 a 12 años para realizar películas pornográficas.*

En general, cualquier aproximación

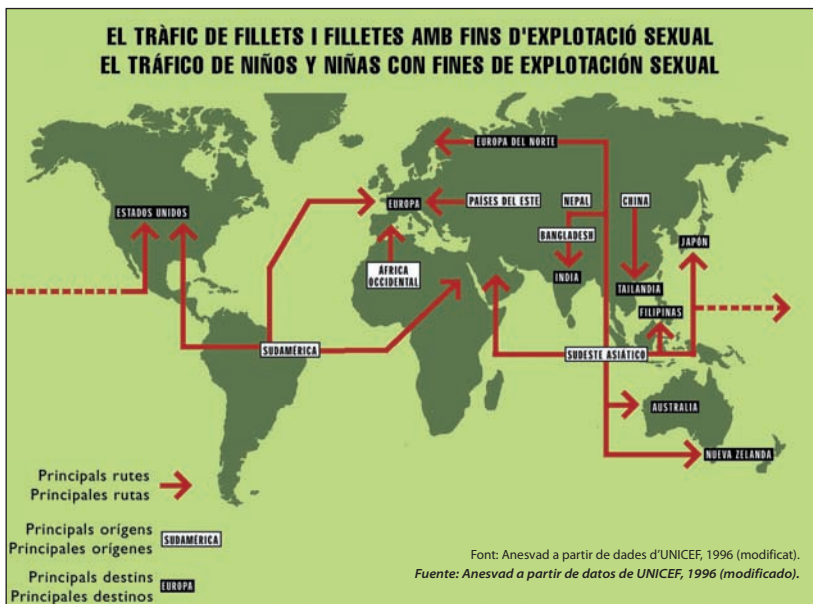

OIT / J. MAILLARD / BRASIL

mateixes metodologies o els mateixos criteris d'investigació. Entre els motius de la dificultat per conèixer la dimensió real el problema està en què es tracta d'una activitat il·legal i que no és reconeguda com un problema en algunes cultures o països. El caràcter d'"invisibilitat" d'aquest tipus d'explotació fa que les conseqüències per a les víctimes siguin més greus i les mesures de prevenció, rehabilitació i reinserció siguin més complexes en cas d'aplicar, tant per a víctimes com per a explotadors.

general a las cifras del problema adolece de falta de precisión. Incluso en las zonas en las que se han hecho estudios locales, no siempre se han utilizado las mismas metodologías o los mismos criterios de investigación. Entre los motivos de la dificultad para conocer la dimensión real el problema están que se trata de una actividad ilegal y que no es reconocida como un problema en algunas culturas o países. El carácter de "invisibilidad" de este tipo de explotación hace que las consecuencias para las víctimas sean más graves y las medidas de prevención, rehabilitación y reinserción sean más complejas de aplicar, tanto para víctimas como para explotadores.

En vista de les dades que existeixen cal insistir en la universalitat de l'explotació sexual infantil. No és un fenomen exclusiu dels països en desenvolupament, ni d'algunes destinacions turístiques "exòtiques" en les quals és més visible. L'ESCI es dona a tots els països del món en mesura major o menor, i són factors com la pobresa, la falta de sistemes de protecció de la infantesa, lleis inadequades, falta de persecució efectiva o les actituds sexistes o machistes de la població les que condicionen el volum d'aquest tipus d'explotació.

En la web d'ECPAT hi ha una completa base de dades sobre la situació de l'ESCI (CSEC Database) a cada país del món: http://www.ecpat.net/eng/Ecpat_inter/projects/monitoring/online_database/index.asp (en anglès).

A la vista de los datos que existen hay que insistir en la universalidad de la explotación sexual infantil. No es un fenómeno exclusivo de los países en desarrollo, ni de algunos destinos turísticos "exóticos" en los que es más visible. La ESCI se da en todos los países del mundo en mayor o menor medida, y son factores como la pobreza, la falta de sistemas de protección de la infancia, leyes inadecuadas, falta de persecución efectiva o las actitudes sexistas o machistas de la población las que condicionan el volumen de este tipo de explotación.

En la web de ECPAT hay una completa base de datos sobre la situación de la ESCI (CSEC Database) en cada país del mundo: http://www.ecpat.net/eng/Ecpat_inter/projects/monitoring/online_database/index.asp (en inglés).

IRENE RUIZ / BRASIL

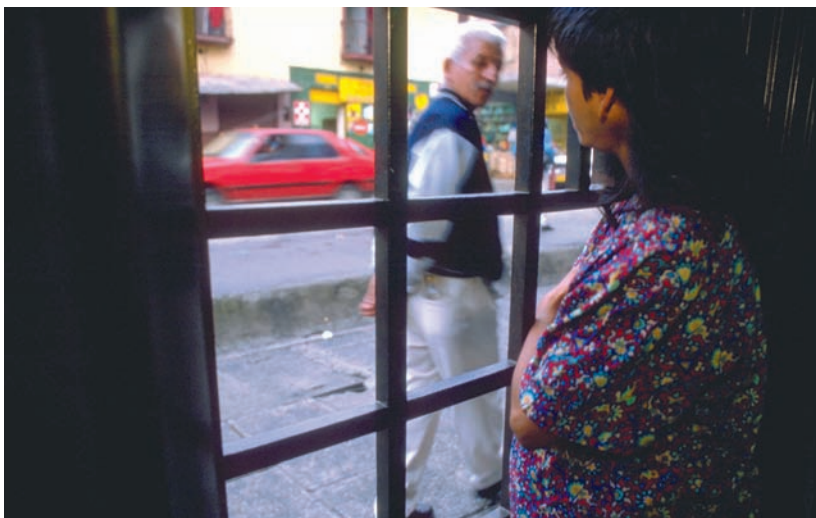
5 - ELS EXPLOTADORS
5 - LOS EXPLOTADORES

Els qui exploten sexualment els nins i les nines no tenen característiques típiques que els individualitzin; no hi ha categories simples en les quals classificar aquestes persones. Un explotador potser prefereixi parelles sexuals adultes però, degut al fet que pateix estrès, o per comoditat o curiositat, potser entauli relacions sexuals amb nins o nines. Alguns explotadors poden ser pedòfils, és a dir, adults a qui només els menors d'edat atreuen sexualment i que faran tot el necessari per satisfer les seves pròpies necessitats. Els qui tenen fàcil accés als menors d'edat, o bé en famílies nombroses o bé per tenir autoritat a la llar o en la comunitat, poden fer d'objecte d'abús als nins i nines.

Alguns estudis indiquen que els efectes de l'abús sobre els menors d'edat poden contribuir que caiguin atrapats en l'explotació sexual comercial. Molts adults que exploten sexualment els

Quienes explotan sexualmente a los niños y las niñas no tienen características típicas que los individualicen; no hay categorías simples en las cuales clasificar a esas personas. Un explotador tal vez prefiera parejas sexuales adultas pero, debido a que padece estrés, o por comodidad o curiosidad, tal vez entable relaciones sexuales con niños o niñas. Algunos explotadores pueden ser pedófilos, es decir, adultos a quienes sólo los menores de edad atraen sexualmente y que harán todo lo necesario para satisfacer sus propias necesidades. Quienes tienen fácil acceso a los menores de edad, o bien en familias numerosas o bien por tener autoridad en el hogar o en la comunidad, pueden hacer objeto de abuso a los niños y niñas.

Algunos estudios indican que los efectos del abuso sobre los menores de edad pueden contribuir a que caigan atrapados en la explotación

nins no consideren que estiguin cometent abusos. Els perpetradores addueixen nombrosos pretexts per enganyar-se a si mateixos i persuadir-se que el seu comportament és acceptable. Ells es diuen a si mateixos:

_ Que els nins o nines prostituïts amb qui tenen contacte han escollit la prostitució per pròpia decisió;

_ Que les cultures als llocs de turisme són més "naturals" i estan menys reprimides sexualment que les societats occidentals; en aquests països, les nines ja són "madures" i tenen "experiència sexual" a edat molt primerenca, de manera que no hi ha res de dolent en aprofitar aquesta situació;

_ Que tenir relacions sexuals amb el nin o la nina no causa cap mal, ja que es tracta d'una persona ja prostituïda;

_ Que els nins i nines prostituïts, especialment en països no industrialitzats, necessiten desesperadament els diners, de manera que els turistes els estan fent un favor.

No hi ha excusa per a l'explotació sexual de nins i nines, que representa un desequilibri de poder i és deplorablement nociva. Els nins —les persones menors de 18 anys, segons la definició de la Convenció sobre els Drets del Nin— figuren entre els membres més vulnerables de la societat i tenen el dret inalienable d'estar protegits contra aquests abusos.

sexual comercial. Muchos adultos que explotan sexualmente a los niños no consideran que estén cometiendo abusos. Los perpetradores aducen numerosos pretextos para engañarse a sí mismos y persuadirse de que su comportamiento es aceptable. Se dicen a sí mismos:

_ Que los niños o niñas prostituidos con quienes tienen contacto han escogido la prostitución por propia decisión;

_ Que las culturas en los lugares de turismo son más "naturales" y están menos reprimidas sexualmente que las sociedades occidentales; en esos países, las niñas ya son "maduras" y tienen "experiencia sexual" a edad muy temprana, de modo que no hay nada malo en aprovechar esa situación;

_ Que tener relaciones sexuales con el niño o la niña no causa ningún daño, dado que se trata de una persona ya prostituida;

_ Que los niños y niñas prostituidos, especialmente en países no industrializados, necesitan desesperadamente el dinero, de modo que los turistas les están haciendo un favor.

No hay excusa para la explotación sexual de niños y niñas, que representa un desequilibrio de poder y es deplorablemente nociva. Los niños — las personas menores de 18 años, según la definición de la Convención sobre los Derechos del Niño— figuran entre los miembros más vulnerables de la sociedad y tienen el derecho inalienable de estar protegidos contra esos atropellos.

6 - ESTÍMUL A L'OFERTA
6 - ESTÍMULO A LA OFERTA

Igual com qualsevol altra indústria, l'explotació sexual comercial dels nins i les nines obeeix a les lleis de l'oferta i la demanda. Hi ha diversos factors que estimulen l'oferta.

Pobresa: Els agents que tracten de reclutar els nins i les nines creixen en tuguris urbans i llogarets rurals on la pobresa menyscaba greument les oportunitats d'educació. Recorren al suborn, la coacció i la mentida davant les famílies, prometen matrimoni o ocupació, sovint en treball domèstic, perquè els entreguin els nins i les nines. Seguidament, transporten aquests nins i nines a llargues distàncies, de vegades a través de les fronteres i al llarg de bé transitades rutes de tràfic de drogues. També és possible que les famílies enviïn de bon grau als seus fills i filles a llocs on hi ha millors oportunitats d'obtenir una bona ocupació, amb el qual, sense adonar-se, exposen el nin al risc d'explotació.

Discriminació per motius de gènere: Ja que en moltes societats es valora

Al igual que cualquier otra industria, la explotación sexual comercial de los niños y las niñas obedece a las leyes de la oferta y la demanda. Hay varios factores que estimulan la oferta.

Pobresa: Los agentes que tratan de reclutar a los niños y las niñas medran en tugurios urbanos y aldeas rurales donde la pobreza menoscaba gravemente las oportunidades de educación. Recurren al soborno, la coacción y la mentira frente a las familias, prometen matrimonio o empleo, a menudo en trabajo doméstico, para que les entreguen los niños y las niñas. Seguidamente, transportan esos niños y niñas a largas distancias, a veces a través de las fronteras y a lo largo de bien transitadas rutas de tráfico de drogas. También es posible que las familias envíen de buen grado a sus hijos e hijas a lugares donde hay mejores oportunidades de obtener un buen empleo, con lo cual, sin percatarse, exponen al niño al riesgo de explotación.

més els homes que a les dones, amb freqüència es tracta les dones i les nines com si fossin objectes i se'ls denega una veu i el seu dret a ser protegides contra la violència. Les famílies que no valoren les seves filles potser optin per no enviar-les a l'escola, o casar-les com més aviat millor, amb el qual limiten radicalment les seves oportunitats en la vida i agreugen la seva vulnerabilitat a l'explotació i l'abús.

Guerres, desastres naturals i inestabilitat política: La violència sexual

Discriminación por motivos de género: *Dado que en muchas sociedades se valora más a los hombres que a las mujeres, con frecuencia se trata a las mujeres y a las niñas como si fueran objetos y se les deniega una voz y su derecho a ser protegidas contra la violencia. Las familias que no valoran a sus hijas tal vez opten por no enviarlas a la escuela, o casarlas cuanto antes, con lo cual limitan radicalmente sus oportunidades en la vida y agravan su vulnerabilidad a la explotación y el abuso.*

Guerras, desastres naturales e inestabilidad política: *La violencia sexual prolifera en situaciones en que se quiebran las normas sociales. La pobreza, el hambre y la desesperación generalizadas pueden colocar a las mujeres y los niños y niñas en situaciones en que se ven obligados a ofrecer relaciones sexuales a cambio de alimentos, albergue y supervivencia.*

Cultura: *Algunas culturas tienen prácticas muy antiguas, como el matrimonio en la infancia, que tornan permisible la explotación sexual de los niños y las niñas. No obstante, lo más frecuente es*

UNICEF / DONNA DECESARE

prolifera en situacions en les quals es trenquen les normes socials. La pobresa, la gana i la desesperació generalitzades poden col·locar les dones i els nins i nines en situacions en les quals es veuen obligats a oferir relacions sexuals a canvi d'aliments, alberg i supervivència.

Cultura: Algunes cultures tenen pràctiques molt antigues, com el matrimoni en la infantesa, que tornen permissible l'explotació sexual dels nins i les nines. No obstant això, el més freqüent és que la desintegració dels tabús culturals incrementi enormement els riscos. Els costums culturals antics poden quedar debilitats pels mitjans de difusió, el turisme i la promoció d'objectius materialistes, amb el qual els comportaments que en altre temps es consideraven incorrectes, semblen normals.

VIH/SIDA: Molts explotadors tenen l'errònia convicció que els nins i les nines de menys edat no estan infectats amb el VIH. No obstant això, els nins i les nines, a causa de la seva immaduresa física, tenen més probabilitats que els adults de sofrir lesions per la penetració sexual, amb el qual es facilita l'entrada del virus als seus cossos. A més, és menys probable que els nins i les nines puguin insistir en pràctiques sexuals de menor risc, o que tinguin informació sobre el perill de contagi o disposin d'accés a condons. Finalment, a causa del VIH/SIDA ha augmentat massivament el nombre d'orfes i de llars els caps de les quals són nins i nines sobre qui pesa la responsabilitat de mantenir aquestes llars. Aquesta vulnerabilitat, sumada a l'estigma social que comporta la SIDA a moltes parts del món, deixa aquests nins inermes contra l'explotació.

que la desintegración de los tabúes culturales incrementa enormemente los riesgos. Las costumbres culturales antiguas pueden quedar debilitadas por los medios de difusión, el turismo y la promoción de objetivos materialistas, con lo cual los comportamientos que otrora se consideraban incorrectos, parecen normales.

VIH/SIDA: *Muchos explotadores tienen la errónea convicción de que los niños y las niñas de menos edad no están infectados con el VIH. No obstante, los niños y las niñas, debido a su inmadurez física, tienen más probabilidades que los adultos de sufrir lesiones por la penetración sexual, con lo cual se facilita la entrada del virus en sus cuerpos. Además, es menos probable que los niños y las niñas puedan insistir en prácticas sexuales de menor riesgo, o que tengan información sobre el peligro de contagio o dispongan de acceso a condones. Por último, debido al VIH/SIDA ha aumentado masivamente el número de huérfanos y de hogares cuyos jefes son niños y niñas sobre quienes pesa la responsabilidad de mantener esos hogares. Esta vulnerabilidad, sumada al estigma social que conlleva el SIDA en muchas partes del mundo, deja a estos niños inermes contra la explotación.*

Leyes débiles y policía corrupta: *En muchos casos, los agentes de policía reciben una remuneración insuficiente, trabajan excesivamente y carecen de recursos, con lo cual son fácil blanco del soborno. Algunos agentes de policía trabajan en su tiempo libre como guardianes de prostíbulos o participan en la trata.*

Lleis febles i policia corrupta: En molts casos, els agents de policia reben una remuneració insuficient, treballen excessivament i manquen de recursos, amb el qual són fàcil blanc del suborn. Alguns agents de policia treballen en el seu temps lliure com guardians de prostíbuls o participen en el tràfic. A més, una legislació inadequada pot obstaculitzar també la lluita contra l'exploració sexual comercial.

Mundialització: El major desplaçament de persones i béns resultant de la mundialització ha aplanat el transport de nins i nines a través de les fronteres i ha augmentat el nombre de llocs on els pedòfils van a la recerca de relacions sexuals amb menors d'edat. A molts països, la mundialització també ha agreujat la desocupació i reduït els salaris i la despesa social, amb la qual cosa una major quantitat de famílies es veuen sumides en la pobresa.

Noves tecnologies de les comunicacions: La nova tecnologia pot ajudar a protegir els nins i les nines, però també pot utilitzar-se per explotar-los. Per exemple, en la Internet no hi ha fronteres nacionals ni reglamentació. Actualment, és possible enviar al voltant del món texts, imatges, sons i videofilmes en pocs segons. En la Internet s'ofereixen sense traves pornografia infantil, informació sobre turisme sexual i "núvies" d'encàrrec, mentre que els fóruns en la Internet s'han convertit en àmbits per a que els proxenetes embenen dones i els predators rondin entorn dels nins i les nines.

Disfunció familiar i desintegració de la família: De vegades, els pares i mares que no poden absorbir l'estrès

Además, una legislación inadecuada puede obstaculizar también la lucha contra la explotación sexual comercial.

Mundialización: *El mayor desplazamiento de personas y bienes resultante de la mundialización ha allanado el transporte de niños y niñas a través de las fronteras y ha aumentado el número de lugares donde los pedófilos van en busca de relaciones sexuales con menores de edad. En muchos países, la mundialización también ha agravado el desempleo y reducido los salarios y el gasto social, con lo cual mayor cantidad de familias se ven sumidas en la pobreza.*

Nuevas tecnologías de las comunicaciones: *La nueva tecnología puede ayudar a proteger a los niños y las niñas, pero también puede utilizarse para explotarlos. Por ejemplo, en la Internet no hay fronteras nacionales ni reglamentación. Actualmente, es posible enviar alrededor del mundo textos, imágenes, sonidos y videofilmes en pocos segundos. En la Internet se ofrecen sin trabas pornografía infantil, información sobre turismo sexual y "novias" de encargo, mientras que los foros en la Internet se han convertido en ámbitos para que los proxenetas vendan mujeres y los predators merodeen en torno a los niños y las niñas.*

Disfunción familiar y desintegración de la familia: *A veces, los padres y madres que no pueden absorber el estrés en sus propias vidas cometen abusos físicos, emocionales o sexuales. El divorcio y el nuevo matrimonio también pueden sobrecargar las relaciones en la familia y lo propio ocurre con niños y niñas que tienen*

en les seves pròpies vides cometen abusos físics, emocionals o sexuals. El divorci i el nou matrimoni també poden sobrecarregar les relacions en la família i el propi ocorre amb nins i nines que tenen conflictes no resolts sobre la seva identitat sexual. Quan les famílies manquen d'habitatge o es veuen obligades a desplaçar-se d'un lloc a l'altre, també queda greument limitada la capacitat dels progenitors per cuidar i protegir els seus fills. De vegades, els nins i les nines marxen de la llar i altres vegades són abandonats perquè se les arreglin per si mateixos.

conflictos no resueltos sobre su identidad sexual. Cuando las familias carecen de vivienda o se ven obligadas a desplazarse de un lugar a otro, también queda gravemente limitada la capacidad de los progenitores para cuidar y proteger a sus hijos. A veces, los niños y las niñas se marchan del hogar y otras veces son abandonados para que se las arreglen por sí mismos.

7 - DISSIPAR ELS MITES
7 - DISIPAR LOS MITOS

L'abús sexual d'un nin ocorre quan un altre jove gran o més madur, o un adult (un estrany, un parent o una persona en posició d'autoritat, com un progenitor o un encarregat de cuidar-lo) utilitza al nin com a objecte per a la seva gratificació sexual. Aquests contactes o interaccions sovint es realitzen contra la voluntat del nin emprant la força, o enganys, suborns, amenaces o pressions. L'abús sexual pot ser físic, verbal o emocional. L'explotació sexual comercial consisteix a utilitzar un nin amb propòsits sexuals a canvi de diners o de favors entre el client, l'intermediari o agent i d'altres que lucren amb el tràfic de nins per a aquestes finalitats (progenitor, familiar, proxeneta, mestre). Les Nacions Unides classifiquen tres formes d'explotació sexual comercial dels nins: prostitució infantil; tràfic i venda transfrontereres, o dins un país, amb finalitats sexuals; i utilització de nines en la pornografia. Els atacants es beneficien amb els mites que envolten a l'abús sexual i l'explotació sexual comercial per atreure amb cimbells i reclutar nins.

MITE: L'abús sexual i l'explotació sexual comercial dels nins no són problemes generalitzats.

FETS: La majoria dels casos d'abús sexual dels nins mai no es denuncien a les autoritats governamentals. A causa del secret i a intensos sentiments de vergonya, els nins —i els adults que tenen coneixement d'abusos— poden veure's impeditos en cas de sol·licitar ajuda. Els estudis realitzats presenten un panorama inquietant:

_ Les investigacions realitzades entre estudiants de nivell secundari i universitari a Sri Lanka van posar de manifest

El abuso sexual de un niño ocurre cuando otro joven mayor o más maduro, o un adulto (un extraño, un pariente o una persona en posición de autoridad, como un progenitor o un encargado de cuidarlo) utiliza al niño como objeto para su gratificación sexual. Esos contactos o interacciones a menudo se realizan contra la voluntad del niño empleando la fuerza, o engaños, sobornos, amenazas o presiones. El abuso sexual puede ser físico, verbal o emocional. La explotación sexual comercial consiste en utilizar a un niño con propósitos sexuales a cambio de dinero o de favores entre el cliente, el intermediario o agente y otros que lucran con la trata de niños para esos fines (progenitor, familiar, proxeneta, maestro). Las Naciones Unidas clasifican tres formas de explotación sexual comercial de los niños: prostitución infantil; trata y venta transfronterizas, o dentro un país, con fines sexuales; y utilización de niñas en la pornografía.

Los atacantes se benefician con los mitos que rodean al abuso sexual y la explotación sexual comercial para atraer con señuelos y reclutar a niños.

MITO: *El abuso sexual y la explotación sexual comercial de los niños no son problemas generalizados.*

HECHOS: *La mayoría de los casos de abuso sexual de los niños nunca se denuncian a las autoridades gubernamentales. Debido al secreto y a intensos sentimientos de vergüenza, los niños —y los adultos que tienen conocimiento de abusos— pueden*

que el 12% de les nines i el 20% dels barons havien estat objecte d'abús sexual en la seva infantesa.

_ En un estudi nacional de nins que havien fugit de la seva llar i joves sense habitatge als Estats Units, un 17% dels enquestats havien estat obligats a entaular relacions sexuals no desitjades per un membre de la família o un resident a la seva llar.

_ Cada any, aproximadament 1 milió de nins ingressen en la indústria del sexe.

_ Àsia Watch, una organització no governamental (ONG), ha informat sobre la venda i el tràfic de fins 50.000 nines nepaleses per portar-les a l'Índia com a treballadores esclaves en prostíbuls de Bombay.

MITE: Només les nines estan exposades a l'explotació sexual.

FETS: Si bé la majoria dels menors d'edat que sofreixen l'abús i l'explotació sexual són nines, els barons també són

verse impedidos de solicitar ayuda. Los estudios realizados presentan un panorama inquietante:

_ Las investigaciones realizadas entre estudiantes de nivel secundario y universitario en Sri Lanka pusieron de manifiesto que el 12% de las niñas y el 20% de los varones habían sido objeto de abuso sexual en su infancia.

_ En un estudio nacional de niños que habían huido de su hogar y jóvenes sin vivienda en los Estados Unidos, un 17% de los encuestados habían sido obligados a entablar relaciones sexuales no deseadas por un miembro de la familia o un residente en su hogar.

_ Cada año, aproximadamente 1 millón de niños ingresan en la industria del sexo.

_ Asia Watch, una organización no gubernamental (ONG), ha informado sobre la venta y la trata de hasta 50.000 niñas nepalesas para llevar-

víctimes. L'abús sexual dels barons es denuncia amb menys freqüència que el de les nines i ha estat menys reconegut.

Ja que moltes societats esperen que els nins barons i els homes controlin les seves emocions i també als altres i al seu medi ambient, és particularment difícil per als nins barons revelar que han estat objecte d'atac sexual. Els barons adolescents atacats per homes poden pensar que si revelen l'atac, es dubtarà de la seva virilitat i de la seva orientació sexual.

Els barons adolescents atacats per dones de més edat potser no considerin que el contacte sexual és abusiu.

MITE: L'explotació sexual infantil és un fenomen recent, iniciat en gran manera pels turistes del sexe.

FETS: Els mitjans de difusió internacionals han prestat una gran atenció al turisme sexual, però l'explotació sexual infantil té una història antiga, i solen ser els membres de les pròpies comunitats els qui perpetren els maltractaments.

MITE: Els explotadors sexuals són tots pedòfils i estranys.

FETS: Els homes pedòfils figuren entre els atacants, però la majoria d'aquests últims cometem tals actes de manera "ocasional"; en temps de tensió, per comoditat o curiositat, entaulen relacions sexuals amb nins. La majoria dels nins que han estat objecte d'abús sexual però no participen en l'activitat sexual comercial són víctimes d'algú que ells coneixen: progenitors, padrastres o madrastres, mestres, mèdics, parents, membres del clericat i veïns.

las a la India como trabajadoras esclavas en prostíbulos de Bombay.

MITO: *Sólo las niñas están expuestas a la explotación sexual.*

HECHOS: *Si bien la mayoría de los menores de edad que sufren el abuso y la explotación sexual son niñas, los varones también son víctimas. El abuso sexual de los varones se denuncia con menos frecuencia que el de las niñas y ha sido menos reconocido.*

Dado que muchas sociedades esperan que los niños varones y los hombres controlen sus emociones y también a los demás y a su medio ambiente, es particularmente difícil para los niños varones revelar que han sido objeto de ataque sexual. Los varones adolescentes atacados por hombres pueden pensar que si revelan el ataque, se dudará de su virilidad y de su orientación sexual. Los varones adolescentes atacados por mujeres de más edad tal vez no consideren que el contacto sexual es abusivo.

MITO: *La explotación sexual infantil es un fenómeno reciente, iniciado en gran medida por los turistas del sexo.*

HECHOS: *Los medios de difusión internacionales han prestado una gran atención al turismo sexual, pero la explotación sexual infantil tiene una historia antigua, y suelen ser los miembros de las propias comunidades quienes perpetran los malos tratos.*

MITO: *Los explotadores sexuales son todos pedófilos y extraños.*

HECHOS: *Los hombres pedófilos*

MITE: Les relacions sexuals amb una verge o una nina de curta edat poden prevenir o curar la SIDA.

FETS: En veritat, els nins atrapats en la prostitució corren majors riscos de contagiar-se amb malalties de transmissió sexual, inclòs el VIH/SIDA, que els adults. Ja que els seus cossos encara no s'han desenvolupat del tot, estan en pitjors condicions per resistir l'assetjament sexual i són més vulnerables a les lesions causades per l'agressió.

MITE: Els nins prostituïts han escollit aquesta professió.

FETS: Els nins no poden optar per escapar a la prostitució; es veuen obligats per les circumstàncies, són objecte de coacció, sucumbeixen davant de cimbells, se'ls segresta, o han fugit de situacions de maltractament i distracció. Molts tenen una història d'abús sexual que els ha deixat inermes, amb baixa autoestima i percepcions malsanes respecte a la sexualitat.

MITE: La pobresa és la causa de l'explotació sexual dels nins.

FETS: La pobresa crea condicions que poden contribuir a l'explotació sexual: però la pobresa, en si mateixa, no és la raó per la qual els nins són venuts perquè se'ls exploti al comerç del sexe. En les comunitats pobres solen predominar l'analfabetisme i l'absència de coneixements per obtenir una ocupació. A causa d'aquestes condicions, és més fàcil que els qui adquireixen nins per a la indústria del sexe els obtinguin als tuguris urbans i els llogarets rurals pobres. La desintegració familiar, la mundialització, la cultura local, la baixa condició de la dona i la feble aplicació de les lleis contribueixen a

figuran entre los atacantes, pero la mayoría de estos últimos cometen tales actos de manera "ocasional"; en tiempos de tensión, por comodidad o curiosidad, entablan relaciones sexuales con niños. La mayoría de los niños que han sido objeto de abuso sexual pero no participan en la actividad sexual comercial son víctimas de alguien que ellos conocen: progenitores, padrastros o madrastras, maestros, médicos, parientes, miembros del clero y vecinos.

MITO: Las relaciones sexuales con una virgen o una niña de corta edad pueden prevenir o curar el SIDA.

HECHOS: En verdad, los niños atrapados en la prostitución corren mayores riesgos de contagiarse con enfermedades de transmisión sexual, incluido el VIH/SIDA, que los adultos. Dado que sus cuerpos aún no se han desarrollado del todo, están en peores condiciones para resistir el acoso sexual y son más vulnerables a las lesiones causadas por la agresión.

MITO: Los niños prostituidos han escogido esa profesión.

HECHOS: Los niños no pueden optar por escapar a la prostitución; se ven obligados por las circunstancias, son objeto de coacción, sucumben ante señuelos, se los secuestra, o han huido de situaciones de maltrato y descuido. Muchos tienen una historia de abuso sexual que los ha dejado inermes, con baja autoestima y percepciones malsanas con respecto a la sexualidad.

OIT / FERNANDO MOLERES / MANILA

l'explotació dels nins. Algunes famílies lliuren els seus nins a agents intermediaris sabent molt bé el que ocorrerà. De vegades, el seu propòsit és mitigar la pobresa; altres vegades, la família obra impulsada per la cobdícia.

MITE: L'abús sexual infantil no sempre és perjudicial.

FETS: L'abús sexual d'un nin és un acte de violència. Encara que no hi hagi lesions físiques, sempre hi ha danys psicològics. Els nins que són objecte d'abús sexual són privats de la seva infantesa i traïts per algú que està en una posició d'autoritat i de confiança.

MITE: Els efectes de l'abús sexual són clars i evidents.

FETS: És molt poc freqüent que puguin recollir-se proves físiques de l'abús sexual. Ja que els nins, majoritàriament, no poden o no volen parlar de l'abús sexual, incumbeix als adults interessats detectar els indicis d'abús.

MITO: *La pobreza es la causa de la explotación sexual de los niños.*

HECHOS: *La pobreza crea condiciones que pueden contribuir a la explotación sexual: pero la pobreza, en sí misma, no es la razón por la cual los niños son vendidos para que se los explote en el comercio del sexo. En las comunidades pobres suelen predominar el analfabetismo y la ausencia de conocimientos para obtener un empleo. Debido a esas condiciones, es más fácil que quienes adquieren niños para la industria del sexo los obtengan en los tugurios urbanos y las aldeas rurales pobres. La desintegración familiar, la mundialización, la cultura local, la baja condición de la mujer y la débil aplicación de las leyes contribuyen a la explotación de los niños. Algunas familias entregan sus niños a agentes intermedarios sabiendo muy bien lo que ocu-*

Lamentablement, no hi ha una única conducta que provi que un nin ha estat objecte d'abús sexual. Aquest nin pot tenir una àmplia gamma de comportaments, entre ells: dificultat per concentrar-se a l'escola; aïllament respecte de la família i els amics; perturbacions del son; depressió; irritabilitat; pèrdua o augment sobtats de la gana; agressivitat; jocs sexuals inapropiats amb altres nins, amb joguines o amb si mateix; indicis de regressió, com llevar-se el dit, orinar al llit o actuar com un nin de curta edat; i consum d'alcohol o drogues.

MITE: Els nins víctimes procedeixen de famílies pobres.

FETS: L'abús i l'explotació sexuals poden ocórrer en qualsevol part. Els atacants es troben a tots els estrats socials i pertanyen a totes les races i a tots els nivells educatius i d'ingressos. Però les famílies de classe mitjana i alta són més capaces d'ocultar l'abús i les seves conseqüències.

rrirà. A veces, su propósito es mitigar la pobreza; otras veces, la familia obra impulsada por la codicia.

MITO: *El abuso sexual infantil no siempre es perjudicial.*

HECHOS: *El abuso sexual de un niño es un acto de violencia. Aun cuando no haya lesiones físicas, siempre hay daños psicológicos. Los niños que son objeto de abuso sexual son privados de su infancia y traicionados por alguien que está en una posición de autoridad y de confianza.*

MITO: *Los efectos del abuso sexual son claros y evidentes.*

HECHOS: *Es muy poco frecuente que puedan recogerse pruebas físicas del abuso sexual. Dado que los niños, en su mayoría, no pueden o no quieren hablar del abuso sexual, incumbe a los adultos interesados detectar los indicios de abuso. Lamentablemente, no hay una única conducta que pruebe que un niño ha sido objeto de abuso sexual. Ese niño puede tener una amplia gama de comportamientos, entre ellos: dificultad para concentrarse en la escuela; aislamiento respecto de la familia y los amigos; perturbaciones del sueño; depresión; irritabilidad; pérdida o aumento repentinos del apetito; agresividad; juegos sexuales inapropiados con otros niños, con juguetes o consigo mismo; indicios de regresión, como chuparse el dedo, orinar en la cama o actuar como un niño de corta edad; y consumo de alcohol o drogas.*

MITO: *Los niños víctimas proceden de familias pobres.*

JOAN FORTUNY / SENEGAL

HECHOS: El abuso y la explotación sexuales pueden ocurrir en cualquier parte. Los atacantes se encuentran en todos los estratos sociales y pertenecen a todas las razas y todos los niveles educativos y de ingresos. Pero las familias de clase media y alta son más capaces de ocultar el abuso y sus consecuencias.

8. QUÈ OCORRE AMB ELS NINS BARONS?

8. ¿QUÉ OCURRE CON LOS NIÑOS VARONES?

Poc se'n parla sobre això, però els nins barons també són vulnerables a l'explotació sexual comercial. Mentre les nines solen ser objecte d'explotació en llocs organitzats, clubs, prostíbuls o cases, els nins barons amb freqüència passen el temps sols o en petits grups i se'ls troba en carrers, parcs, places i platges.

_ Els menors d'edat prostituïts a Sri Lanka, la quantitat dels quals s'estima entre 20.000 i 30.000, són principalment barons. Des d'Europa, els pedòfils poden efectuar arranjaments perquè hi hagi un o més nins barons esperant-los quan arribin al país.

_ En la República Dominicana, els nins barons anomenats Sanky Panky alternen amb turistes estrangers a les platges de Boca Chica i Sousa; alguns estableixen relacions que duren diversos anys. Els nins de la platja, alguns de només 13 anys d'edat, es transformen en el company anual d'un turista sexual durant la setmana en què aquest visita el país.

_ En Haití, fa molts anys que la indústria turística explota les relacions sexuals entre nins barons locals i homes adults procedents dels Estats Units i Europa.

_ En la ciutat de Praga està ben establerta la prostitució de nins barons, majoritàriament d'entre 14 i 20 anys d'edat, pertanyents a famílies disfuncionals, que s'han escapat de les seves llars i llogarets per guanyar diners amb facilitat. Aquests nins són, majoritàriament, heterossexuals, però són explotats principalment per homes estrangers, entre els quals figuren metges, empresaris i polítics. Com més jove és el nin, més alt és el preu.

_ En ciutats com Alexandria, Marrakech

Poco se habla al respecto, pero los niños varones también son vulnerables a la explotación sexual comercial. Mientras las niñas suelen ser objeto de explotación en lugares organizados, clubes, prostíbulos o casas, los niños varones con frecuencia pasan el tiempo solos o en pequeños grupos y se los encuentra en calles, parques, plazas y playas.

_ Los menores de edad prostituidos en Sri Lanka, cuya cantidad se estima entre 20.000 y 30.000, son principalmente varones. Desde Europa, los pedófilos pueden efectuar arreglos para que haya uno o más niños varones esperándolos cuando llegan al país.

_ En la República Dominicana, los niños varones llamados Sanky Panky alternan con turistas extranjeros en las playas de Boca Chica y Sousa; algunos establecen relaciones que duran varios años. Los niños de la playa, algunos de sólo 13 años de edad, se transforman en el compañero anual de un turista sexual durante la semana en que éste visita el país.

_ En Haití, hace muchos años que la industria turística explota las relaciones sexuales entre niños varones locales y hombres adultos procedentes de los Estados Unidos y Europa.

_ En la ciudad de Praga está bien establecida la prostitución de niños varones, en su mayoría de entre 14 y 20 años de edad, pertenecientes a familias disfuncionales, que se han escapado de sus hogares y aldeas para ganar dinero con facilidad. Esos niños son, en su mayoría, heterossexuales, pero son explotados principalmente por hombres extranjeros, entre los cuales figuran médicos,

i Tunis, els explotadors, que solen ser turistes, amb freqüència procedeixen del mateix país, d'altres països de la regió de l'Orient Mitjà i Àfrica del Nord, o d'Europa. Els més cobejats són els nins més joves.

_ La Oficina Federal d'Investigació (FBI) calcula que més del 50% de tots els materials de pornografia infantil confiscats als Estats Units es refereixen a nins barons. Els nins barons també són víctimes de la violència i l'abús sexual. A l'Àfrica, se sol reclutar adolescents barons en les forces armades, no solament per combatre, sinó també per prestar serveis sexuals als soldats. Durant el conflicte a Bòsnia i Hercegovina, els soldats van ser obligats a cometre atrocitats sexuals recíproques. Als Estats Units, un estudi realitzat el 1998 per investigadors de la Facultat de Medicina de la Universitat de Pennsylvania va arribar a la conclusió que l'abús sexual dels nins barons està insuficientment reconegut i registrat i que el tractament disponible és també insuficient. Els investigadors van comprovar que entre un 8% i un 16% de la població masculina en general tenia una història d'abús sexual i que els nins que corren major risc d'abús sexual són menors de 13 anys, no són blancs, procedeixen d'estrats socioeconòmics baixos i no viuen amb els seus pares. Els atacants tendeixen a ser homes coneguts dels nins, encara que no parents. Els atacs amb freqüència ocorren fora de la llar, comporten penetració i són reiterats. És especialment difícil per als nins barons parlar d'aquests abusos. Si són comesos per una dona, potser el nin no denunciï l'abús a causa que en moltes cultures, les experiències sexuals són

empresarios y políticos. Cuanto más joven es el niño, más alto es el precio.

_ *En ciudades como Alejandría, Marrakech y Túnez, los explotadores, que suelen ser turistas, con frecuencia proceden del mismo país, de otros países de la región del Oriente Medio y Africa del Norte, o de Europa. Los más codiciados son los niños más jóvenes.*

_ *La Oficina Federal de Investigación (FBI) calcula que más del 50% de todos los materiales de pornografía infantil confiscados en los Estados Unidos se refieren a niños varones. Los niños varones también son víctimas de la violencia y el abuso sexual. En África, se suele reclutar a adolescentes varones en las fuerzas armadas, no sólo para combatir, sino también para prestar servicios sexuales a los soldados. Durante el conflicto en Bosnia y Herzegovina, los soldados fueron obligados a cometer atrocidades sexuales recíprocas. En los Estados Unidos, un estudio realizado en 1998 por investigadores de la Facultad de Medicina de la Universidad de Pennsylvania llegó a la conclusión de que el abuso sexual de los niños varones está insuficientemente reconocido y registrado y que el tratamiento disponible es también insuficiente. Los investigadores comprobaron que entre un 8% y un 16% de la población masculina en general tenía una historia de abuso sexual y que los niños que corren mayor riesgo de abuso sexual son menores de 13 años, no son blancos, proceden de estratos socioeconómicos bajos y no viven con sus padres. Los atacantes tienden a ser hombres conocidos de los*

una manera de demostrar virilitat. En aquestes cultures, l'ideal masculí promou la idea que cap baró no es resisteix mai a tenir relacions sexuals i el nin potser no admeti, ni tan sols davant de sí mateix, que ha estat objecte d'abús. Si l'abús és comès per un home, el nin pot tenir temor de les sospites d'homosexualitat, tema tabú en algunes cultures.

De la mateixa manera que, després de l'atac, el sobrevivent ensopega amb dificultats per prendre consciència del que li ha succeït, també els altres es resisteixen a creure-ho. Quan un adolescent revela que ha estat objecte d'abús sexual, se'l castiga encara més quan es dubta de la seva "virilitat" i de la seva orientació sexual, de manera que el més freqüent és que els nins barons guardin silenci respecte a l'abús sexual. Segons els investigadors de la Facultat de Medicina de la Universitat de Pennsylvania, un retraïment social d'aquest tipus davant la

niños, aunque no parientes. Los ataques con frecuencia ocurren fuera del hogar, entrañan penetración y son reiterados. Es especialmente difícil para los niños varones hablar de esos abusos. Si son cometidos por una mujer, tal vez el niño no denuncie el abuso debido a que en muchas culturas, las experiencias sexuales son una manera de demostrar virilidad. En esas culturas, el ideal masculino promueve la idea de que ningún varón se resiste jamás a tener relaciones sexuales y el niño tal vez no admita, ni siquiera ante sí mismo, que ha sido objeto de abuso. Si el abuso es cometido por un hombre, el niño puede tener temor de las sospechas de homosexualidad, tema tabú en algunas culturas.

Del mismo modo que, después del ataque, el sobreviviente tropieza con dificultades para tomar conciencia de lo que le ha sucedido, también los

DAVID MARTINEZ

magnitud de l'atac pot contribuir que apareguin problemes psicosocials a llarg termini en l'home adult que ha estat víctima d'abús sexual en la infantesa. Els més freqüents són trastorns psiquiàtrics des de lleus fins a greus, toxicomanies i greus problemes sexuals, entre ells els relatius a la intimitat i la identitat sexual, adopció precoç de comportaments d'alt risc i la transformació de nin víctima en atacant adult.

demás se resisten a creerlo. Cuando un adolescente revela que ha sido objeto de abuso sexual, se lo castiga aún más cuando se duda de su "virilidad" y de su orientación sexual, de modo que lo más frecuente es que los niños varones guarden silencio con respecto al abuso sexual. Según los investigadores de la Facultad de Medicina de la Universidad de Pennsylvania, un retraimiento social de este tipo frente a la magnitud del ataque puede contribuir a que aparezcan problemas psicosociales a largo plazo en el hombre adulto que ha sido víctima de abuso sexual en la infancia. Los más frecuentes son trastornos psiquiátricos desde leves hasta graves, toxicomanías y graves problemas sexuales, entre ellos los relativos a la intimidad y la identidad sexual, adopción precoz de comportamientos de alto riesgo y la transformación de niño víctima en atacante adulto.

**9. EFECTES DELS CONFLICTES ARMATS SOBRE
L'EXPLOTACIÓ SEXUAL DELS NINS**

**9. EFECTOS DE LOS CONFLICTOS ARMADOS SOBRE
LA EXPLOTACIÓN SEXUAL DE LOS NIÑOS**

Els conflictes armats són terribles per a tots, però per a les dones i els nins plantegen, a més, riscos especials de violència i explotació sexual, inclusivament violació, tortura, mutilació i esclavitud sexual. El febrer de 2001, el Tribunal Penal Internacional per a l'ex Iugoslàvia, reunit a La Haia, va dictaminar que en temps de guerra, la violació pot ser considerada un crim de lesa humanitat. El Tribunal va determinar que tres serbis de Bòsnia eren culpables de violació, tortura i esclavitud sistemàtics de dones musulmanes durant 1992, a la ciutat de Foca, Bòsnia oriental, i en va sentenciar cada un a 28 anys de presó. Sovint, quan les tropes estan estacionades lluny de les seves comunitats -en temps de guerra i de pau- l'equilibri de poder entre homes i dones es fa cada vegada més desigual. La concentració de grans quantitats d'homes pot redundar en una explotació generalitzada de les dones i les nines. Les nines com esposes o esclaves de campaments: Amb freqüència, les nines mancades de protecció són capturades per homes, militars i civils, i utilitzades, o bé com a treballadores forçades per famílies que necessiten ajuda domèstica, o bé com "esposes". Segons es creu, a Serra Lleona potser unes 10.000 dones hagin estat segregades, majorment en zones rurals, per prestar serveis al Front Revolucionari Unit (FRU) dels rebels. D'altres van ser "donades" pels seus parents. La seva funció principal és proporcionar serveis domèstics i sexuals. Als campaments militars són freqüents la violació i l'atac sexual per colles. Segons un informe d'una important organització d'assistència a la dona, membres de milícies i soldats a Timor Oriental es van

Los conflictos armados son terribles para todos, pero para las mujeres y los niños plantean, además, riesgos especiales de violencia y explotación sexual, inclusive violación, tortura, mutilación y esclavitud sexual. En febrero de 2001, el Tribunal Penal Internacional para la ex Yugoslavia, reunido en La Haya, dictaminó que en tiempos de guerra, la violación puede ser considerada un crimen de lesa humanidad. El Tribunal determinó que tres serbios de Bosnia eran culpables de violación, tortura y esclavitud sistemáticos de mujeres musulmanas durante 1992, en la ciudad de Foca, Bosnia oriental, y sentenció a cada uno a 28 años de cárcel. A menudo, cuando las tropas están estacionadas lejos de sus comunidades —en tiempos de guerra y de paz— el equilibrio de poder entre hombres y mujeres se hace cada vez más desigual. La concentración de grandes cantidades de hombres puede redundar en una explotación generalizada de las mujeres y las niñas.

Las niñas como esposas o esclavas de campamentos: Con frecuencia, las niñas carentes de protección son capturadas por hombres, militares y civiles, y utilizadas, o bien como trabajadoras forzadas por familias que necesitan ayuda doméstica, o bien como "esposas". Según se cree, en Sierra Leona tal vez unas 10.000 mujeres hayan sido secuestradas, mayormente en zonas rurales, para prestar servicios al Frente Revolucionario Unido (FRU) de los rebeldes. Otras fueron "donadas" por sus parientes. Su función principal es proporcionar servicios domésticos y

UNICEF / CHRISTINE NESBITT

complotar per "segrestar dones o compartir-les com si fos ramat o, en alguns casos, obligar-les per la força a travessar la frontera cap a Timor Occidental, on les dones van ser violades a diari i obligades a realitzar tasques domèstiques".

Prostitució: La pobresa, la gana i la desesperació causada per la guerra poden obligar a prostituir-se a les dones i als nins, obligant-los a oferir relacions sexuals a canvi d'aliments,

sexuales. En los campamentos militares son frecuentes la violación y el ataque sexual por pandillas. Según un informe de una importante organización de asistencia a la mujer, miembros de milicias y soldados en Timor Oriental se complotaron para "secuestrar mujeres o compartirlas como si fueran ganado o, en algunos casos, obligarlas por la fuerza a atravesar la frontera hacia Timor Occidental, donde las mujeres fueron violadas a diario y obligadas a realizar tareas domésticas".

Prostitució: La pobreza, el hambre y la desesperación causada por la guerra pueden obligar a prostituirse a las mujeres y los niños, obligándolos a ofrecer relaciones sexuales a cambio de alimentos, albergue, salvoconductos para atravesar las zonas de hostilidades o documentación para sí mismos y sus familias. En Colombia, niñas de sólo 12 años de edad se sometieron a las imposiciones de las fuerzas paramilitares a fin de defender a sus familias. Un estudio realizado recientemente en Liberia determinó que niños de sólo 10 años de edad eran objeto de explotación sexual por soldados en las bases mili-

alberg, salconduits per passar les zones d'hostilitats o documentació per a si mateixos i les seves famílies. A Colòmbia, nines de només 12 anys d'edat es van sotmetre a les imposicions de les forces paramilitars a fi de defensar les seves famílies. Un estudi realitzat recentment a Libèria va determinar que nins de només 10 anys d'edat eren objecte d'explotació sexual per soldats en les bases militars.

Segons es creu, a les Filipines els turistes i els soldats constitueixen un 40% dels explotadors sexuals del país. A Tailàndia, després del decenni de 1950 es va ampliar substancialment la indústria del sexe, degut en part al personal militar que anava al país per descansar, durant les guerres de Corea i de Vietnam.

Refugiats i persones desplaçades: Un 80% dels 35 milions de persones internament desplaçades i refugiades són

tares.

Según se cree, en Filipinas los turistas y los soldados constituyen un 40% de los explotadores sexuales del país. En Tailandia, después del decenio de 1950 se amplió sustancialmente la industria del sexo, debido en parte al personal militar que iba al país para descansar, durante las guerras de Corea y de Viet Nam.

Refugiados y personas desplazadas:

Un 80% de los 35 millones de personas internamente desplazadas y refugiadas son mujeres y niños. Las mujeres y niñas refugiadas y solicitantes de asilo son vulnerables a exigencias de entablar relaciones sexuales con guardas fronterizos, agentes de policía, personal militar y oficiales de los campamentos. En dos campamentos de refugiados de Guinea, la organización Human Rights Watch entrevistó a niñas refu-

OIT / P. DELOCHE / CUBA

dones i nins. Les dones i nines refugiades i sol·licitants d'asil són vulnerables a exigències d'entaular relacions sexuals amb guardes fronterers, agents de policia, personal militar i oficials dels campaments. A dos campaments de refugiats de Guinea, l'organització Human Rights Watch va entrevistar nines refugiades procedents de Serra Lleona, de només 12 anys d'edat, qui van afirmar que havien tengut que "jugar al sexe a canvi de diners" (treballar com a nines prostitutes). S'ha informat que als campaments de refugiats de la República Democràtica del Congo, moltes nines han estat obligades per les seves famílies a dedicar-se a la prostitució.

Propagació del VIH/SIDA: La desintegració de les estructures socials i la desaparició de la protecció jurídica arran dels conflictes crea condicions en les quals abunden les relacions sexuals transitòries envoltades de violència i explotació, i amb gran nombre de parelles. A mesura que els joves inicien la seva activitat sexual a edats cada vegada més primerenques, augmenten els casos de violació, esclavitud sexual, tràfic i matrimoni forçat. Es destrueix la infraestructura de salut. A més, el personal militar sol ignorar els mètodes per prevenir la propagació del VIH/SIDA i té més altes taxes de contagi amb el VIH que la població en general. A Tanzània, la taxa de contagi en les forces armades oscil·la entre el 15% i el 30%, en comparació amb el 8% en la població en general. A Zimbabwe i el Camerun, les esmentades taxes entre els militars són entre tres i quatre vegades superiors a les existents en la població civil en temps de pau.

giadas procedentes de Sierra Leona, de sólo 12 años de edad, quienes afirmaron que habían tenido que "jugar al sexo a cambio de dinero" (trabajar como niñas prostitutas). Se ha informado de que en los campamentos de refugiados de la República Democrática del Congo, muchas niñas han sido obligadas por sus familias a dedicarse a la prostitución.

Propagación del VIH/SIDA: *La desintegración de las estructuras sociales y la desaparición de la protección jurídica a raíz de los conflictos crea condiciones en que abundan las relaciones sexuales transitorias rodeadas de violencia y explotación, y con gran número de parejas. A medida que los jóvenes inician su actividad sexual a edades cada vez más tempranas, aumentan los casos de violación, esclavitud sexual, trata y matrimonio forzado. Se destruye la infraestructura de salud. Además, el personal militar suele ignorar los métodos para prevenir la propagación del VIH/SIDA y tiene más altas tasas de contagio con el VIH que la población en general. En Tanzania, la tasa de contagio en las fuerzas armadas oscila entre el 15% y el 30%, en comparación con el 8% en la población en general. En Zimbabwe y el Camerún, dichas tasas entre los militares son entre tres y cuatro veces superiores a las existentes en la población civil en tiempos de paz.*

10. ABÚS SEXUAL: SECRET VERGONYÓS
10. ABUSO SEXUAL: SECRETO VERGONZOSO.

La forma de violència contra el nin més oculta i sobre la que menys se sap és l'abús sexual. I ja que els nins que han estat objecte d'abús sexual corren més riscos de ser arrossegats cap al comerç del sexe, el dany pot ser redoblat.

L'abús sexual pot ocórrer en qualsevol família però els riscos augmenten quan la mare està malalta o absent, quan hi ha amuntegament i falta de llocs privats, o quan un o ambdós progenitors estan aturats o consumeixen alcohol o drogues. Els nins poden ser objecte d'abús sexual per part de membres de la seva família nuclear o ampliada, i per amics de la família, veïns, mestres, ocupadors, assistents i companys d'escola. Poden ser víctimes tant les nines com els nins barons. En la majoria dels casos, l'abús sexual del nin mai no es denuncia davant de les autoritats. Potser no hi hagi indicis físics de dany, però sempre hi ha una intensa vergonya. Fins i tot els adults que estan al corrent de l'abús solen mantenir el secret, per temor a destruir la família. Els atacants sovint intimiden el nin perquè no parli.

Els nins que han estat objecte d'abús sexual poden aparèixer com a solitaris, tristos, ansiosos, deprimits, autodestractius i, de vegades, suïcides. També és possible que estiguin emocionalment anestesiats. Un nin que és víctima d'un abús sexual prolongat sol desenvolupar una baixa autoestima i una perspectiva anormal de la sexualitat. Alguns nins tenen dificultats per vincular-se amb altres persones, llevat de sexualment. Alguns passen ells mateixos a cometre abusos, o es prostitueixen. Les nines que han estat víctimes d'abús tenen moltes més probabilitats que les altres de quedar embarassades

La forma de violencia contra el niño más oculta y sobre la que menos se sabe es el abuso sexual. Y dado que los niños que han sido objeto de abuso sexual corren más riesgos de ser arrastrados hacia el comercio del sexo, el daño puede ser redoblado.

El abuso sexual puede ocurrir en cualquier familia pero los riesgos aumentan cuando la madre está enferma o ausente, cuando hay hacinamiento y falta de lugares privados, o cuando uno o ambos progenitores están desempleados o consumen alcohol o drogas. Los niños pueden ser objeto de abuso sexual por parte de miembros de su familia nuclear o ampliada, y por amigos de la familia, vecinos, maestros, empleadores, cuidadores y compañeros de escuela. Pueden ser víctimas tanto las niñas como los niños varones. En la mayoría de los casos, el abuso sexual del niño nunca se denuncia ante las autoridades. Tal vez no haya indicios físicos de daño, pero siempre hay una intensa vergüenza. Incluso los adultos que están al tanto del abuso suelen mantener el secreto, por temor a destruir la familia. Los atacantes a menudo intimidan al niño para que no hable.

Los niños que han sido objeto de abuso sexual pueden aparecer como solitarios, tristes, ansiosos, deprimidos, autodestructivos y, a veces, suicidas. También es posible que estén emocionalmente anestesiados. Un niño que es víctima de un abuso sexual prolongado suele desarrollar una baja autoestima y una perspectiva anormal de la sexualidad. Algunos niños tienen dificultades para vincularse con otras personas,

abans dels 18 anys. Molts nins pateixen problemes d'aprenentatge i abandonen l'escola. Alguns potser consumeixin drogues per no sofrir. Els nins víctimes d'abús sexual són presa molt fàcil dels explotadors. En un estudi realitzat el 1999 amb el suport de l'UNICEF sobre l'explotació sexual a Costa Rica es va revelar que un 83% dels adolescents barons entrevistats i gairebé un 79% de les nines havien estat objecte d'abús sexual abans de complir 12 anys. Del total de la població estudiada, un 48% ja participava en activitats sexuals comercials als 12 anys d'edat o abans. En el grup estudiat, a prop d'un 60% dels enquestats van afirmar que consumien alcohol i cocaïna en forma de crack diàriament; gairebé un 55% consumien diàriament marihuana; 53%, diverses píndoles; i aproximadament un 20% flairaven vapors de certs tipus de cola.

salvo sexualmente. Algunos pasan ellos mismos a cometer abusos, o se prostituyen. Las niñas que han sido víctimas de abuso tienen muchas más probabilidades que las demás de quedar embarazadas antes de los 18 años. Muchos niños padecen problemas de aprendizaje y abandonan la escuela. Algunos tal vez consuman drogas para no sufrir. Los niños víctimas de abuso sexual son presa muy fácil de los explotadores. En un estudio realizado en 1999 con el apoyo del UNICEF sobre la explotación sexual en Costa Rica se reveló que un 83% de los adolescentes varones entrevistados y casi un 79% de las niñas habían sido objeto de abuso sexual antes de cumplir 12 años. Del total de la población estudiada, un 48% ya participaba en actividades sexuales comerciales a los 12 años de edad o antes. En el grupo estudiado,

JOAN FORTUNY / SENEGAL

Els nins que han estat explotats sexualment solen ser objecte també d'altres maltractaments per part dels qui haurien de protegir-los. Si un nin ha estat víctima de tràfic i se'l rescata o escapa, pot ser detingut, deportat, assetjat o explotat pels funcionaris policials. Molts nins, repudiats per la família i la comunitat, mai no poden tornar a la seva llar. Si s'han contagiats amb la SIDA, l'estigma i l'aïllament seran pitjors. La innocència del nin mai no pot ser restaurada i el procés perquè es transformi en un membre productiu de la societat pot ser llarg.

Prevenir l'abús i l'explotació dels nins ha de ser una prioritat mundial.

cerca de un 60% de los encuestados afirmaron que consumían alcohol y cocaína en forma de crack diariamente; casi un 55% consumían diariamente marihuana; 53%, diversas píldoras; y aproximadamente un 20% olfateaban vapores de ciertos tipos de cola.

Los niños que han sido explotados sexualmente suelen ser objeto también de otros malos tratos por parte de quienes tendrían que protegerlos. Si un niño ha sido víctima de trata y se lo rescata o escapa, puede ser detenido, deportado, acosado o explotado por los funcionarios policiales. Muchos niños, repudiados por la familia y la comunidad, nunca pueden regresar a su hogar. Si se han contagiado con el SIDA, el estigma y el aislamiento serán peores. La inocencia del niño nunca puede ser restaurada y el proceso para que se transforme en un miembro productivo de la sociedad puede ser largo. Prevenir el abuso y la explotación de los niños debe ser una prioridad mundial.

11. SENYALS DE PROGRÉS

11. SEÑALES DE PROGRESO

A Mèxic, representants de 30 organitzacions, entre ells funcionaris de la ciutat i l'estat, la policia, bars i cantines, el sindicat de taxistes, els mitjans de difusió i l'associació de pares de l'Estat de Quintana Roo s'han unit per iniciar una campanya contra totes les formes d'abús infantil. Els taxistes han col·locat als seus automòbils calcomanies on s'adverteix: "No es fiqui amb els nostres nins". Cartells, camisetes i anuncis en diaris, ràdio i televisió creen consciència sobre el problema de l'explotació sexual i ofereixen un número telefònic gratuït per denunciar casos d'abús infantil.

A Teresina, la capital de Piauí, estat nord-oriental del Brasil, el projecte Casa de Zabele proporciona suport psicològic, social i educatiu a nines d'entre 8 i 16 anys d'edat que han estat víctimes d'abús sexual o corren perill de ser-ho. El 2000, 104 nines de 87 famílies van participar en el projecte, en el qual es van animar els intercanvis d'idees sobre la manera de prevenir i abordar els casos d'abús sexual, violència domèstica i treball infantil. La majoria de les nines participants eren objecte d'abús a la llar, mentre un 20% treballaven a la freqüentada plaça central de la ciutat, on venien cafè i trobaven clients.

Als afores de la ciutat Ho Chi Minh, a Vietnam, l'alberg Rose Warm atén nines vietnamites que han estat objecte d'abús sexual, algunes de les quals han estat rescatades de prostíbuls cambodjans. Les nines poden romandre a l'alberg entre sis mesos i dos anys. Reben suport psicològic, atenció mèdica, educació i ensenyament d'oficis. Quan les circumstàncies així ho aconsellen, es reintegra a

En México, representantes de 30 organizaciones, entre ellos funcionarios de la ciudad y el estado, la policía, bares y cantinas, el sindicato de taxistas, los medios de difusión y la asociación de padres del Estado de Quintana Roo se han unido para iniciar una campaña contra todas las formas de abuso infantil. Los taxistas han colocado en sus automóviles calcomanías donde se advierte: "No se meta con nuestros niños". Carteles, camisetas y anuncios en periódicos, radio y televisión crean conciencia acerca del problema de la explotación sexual y ofrecen un número telefónico gratuito para denunciar casos de abuso infantil.

En Teresina, la capital de Piauí, estado nororiental del Brasil, el proyecto Casa de Zabele proporciona apoyo psicológico, social y educacional a niñas de entre 8 y 16 años de edad que han sido víctimas de abuso sexual o corren peligro de serlo. En 2000, 104 niñas de 87 familias participaron en el proyecto, en el cual se alentaron los intercambios de ideas sobre la manera de prevenir y abordar los casos de abuso sexual, violencia doméstica y trabajo infantil. La mayoría de las niñas participantes eran objeto de abuso en el hogar, mientras un 20% trabajaban en la frecuentada plaza central de la ciudad, donde vendían café y encontraban clientes.

En las afueras de la ciudad Ho Chi Minh, en Viet Nam, el albergue Rose Warm atiende a niñas vietnamitas que han sido objeto de abuso sexual, algunas de las cuales han sido rescatadas de prostíbulos cam-

UNICEF / AFESIPHC

les nines a les seves famílies. Si no poden tornar a la seva llar, se les ajuda a que visquin pel seu compte. L'alberg atén aproximadament 35 nines alhora.

Al Nepal, el Centre d'Investigació Jurídica i Desenvolupament de Recursos (CeLRRd) ha enfortit els serveis fora de la llei i de vigilància

boyanos. Las niñas pueden permanecer en el albergue entre seis meses y dos años. Reciben apoyo psicológico, atención médica, educación y enseñanza de oficios. Cuando las circunstancias así lo aconsejan, se reintegra a las niñas a sus familias. Si no pueden regresar a su hogar, se las ayuda a que vivan por su cuenta. El albergue atiende aproximadamente a 35 niñas a la vez.

En Nepal, el Centro de Investigación Jurídica y Desarrollo de Recursos (CeLRRd) ha fortalecido los servicios paralegales y de vigilancia comunitaria en 14 distritos. Más

de 5.000 mujeres han recibido instrucción paralegal, conducente a la formación de una red de 165 comités paralegales, que establecen vínculos con la policía, los asesores jurídicos y los comités de distrito y de la comunidad, con el propósito de contribuir a combatir la trata de personas en sus aldeas y rescatar a las niñas que

comunitària a 14 districtes. Més de 5.000 dones han rebut instrucció fora de la llei, conduent a la formació d'una xarxa de 165 comitès fora de la llei, que estableixen vincles amb la policia, els assessors jurídics i els comitès de districte i de la comunitat, per tal de contribuir a combatre el tràfic de persones als seus llogarets i rescatar les nines que estan a punt de ser venudes. També s'ha donat capacitat a agents de policia que investiguin i enjudicïn més eficaçment els responsables de tràfic i a 14 comissaries de policia de districtes on el tràfic de nines és freqüent s'han establert dependències especialitzades en qüestions de la dona i el nin.

A Tailàndia, l'UNICEF i l'Hotel Pan Pacífic de Bangkok van iniciar el 1995 el Projecte de perspectives de la carrera per a joves (YCDP), que ofereix capacitat durant cinc mesos en tasques d'hoteleria a nines i dones joves provinents de famílies rurals pobres. Les nines també adquireixen aptituds per a la vida i aprenen com obrir un compte bancari, presentar una sol·licitud d'ocupació, conduir-se en una entrevista i parlar en públic. També reben educació bàsica sobre la sexualitat, inclosa la transmissió del VIH/SIDA. Cada matí es donen classes d'anglès. Participen ara en el projecte 18 hotels, entre ells Siam Intercontinental, Holiday Inn, Hyatt, Marriott, Novotel (Grup Accor), Península, Regent, Shangri-La, Sheraton i Westin. Les joves beneficiàries del programa, majoritàriament, obtenen ocupació a jornada completa en elegants hotels de Bangkok. Algunes opten per tornar al seu lloc d'origen per treballar en cen-

están a punto de ser vendidas. También se ha impartido capacitación a agentes de policía para que investiguen y enjuicien más eficazmente a los responsables de trata y en 14 comisarías de policía de distritos donde la trata de niñas es frecuente se han establecido dependencias especializadas en cuestiones de la mujer y el niño.

En Tailandia, el UNICEF y el Hotel Pan Pacific de Bangkok iniciaron en 1995 el Proyecto de perspectivas de la carrera para jóvenes (YCDP), que ofrece capacitación durante cinco meses en tareas de hotelería a niñas y mujeres jóvenes provenientes de familias rurales pobres. Las niñas también adquieren aptitudes para la vida y aprenden cómo abrir una cuenta bancaria, presentar una solicitud de empleo, conducirse en una entrevista y hablar en público. También reciben educación básica sobre la sexualidad, incluida la transmisión del VIH/SIDA. Cada mañana se imparten clases de inglés. Participan ahora en el proyecto 18 hoteles, entre ellos Siam Intercontinental, Holiday Inn, Hyatt, Marriott, Novotel (Grupo Accor), Península, Regent, Shangri-La, Sheraton y Westin. Las jóvenes beneficiarias del programa, en su mayoría, obtienen empleo a jornada completa en elegantes hoteles de Bangkok. Algunas optan por regresar a su lugar de origen para trabajar en centros de desarrollo infantil o en hoteles en sus provincias. En 2000, un hospital privado ofreció tres meses adicionales de capacitación en enfermería a las interesadas; todas las participantes

UNICEF / BAFESIPKC

tres de desenvolupament infantil o en hotels a les seves províncies. El 2000, un hospital privat va oferir tres mesos addicionals de capaciació en infermeria a les interessades; totes les participants estan treballant com infermeres auxiliars en l'hospital. Ja que reben un ingrés regular, moltes d'elles han pogut matricular-se en universitats paral·leles per rebre educació superior.

están trabajando como enfermeras auxiliares en el hospital. Dado que reciben un ingreso regular, muchas de ellas han podido matricularse en universidades paralelas para recibir educación superior.

**12. PREVENCIÓ DE L'EXPLOTACIÓ
SEXUAL DE NINS I ADOLESCENTS**

***12. PREVENCIÓN DE LA EXPLOTACIÓN
SEXUAL DE NIÑOS Y ADOLESCENTES***

Donada la complexitat del problema de l'ESCI -en el seu origen i les seves conseqüències- la lluita per la seva eliminació requereix de múltiples accions articulades i intersectorials en diferents eixos o camps de treball. Un d'aquests eixos fonamentals és el de la prevenció. En ell podem ubicar totes les accions locals, regionals, nacionals i internacionals tendents a impedir que ocorri el problema. És a dir, per mitjà del component de la prevenció s'actua anticipadament sobre els factors de risc.

Els tractats i acords internacionals –a baix esmentats– parlen de dues estratègies de prevenció o eixos d'acció contra l'ESCI:

- El control i l'eliminació dels factors de tendència a la conducta sexual criminal en les persones adultes.
- El control i l'eliminació dels factors de vulnerabilitat en les persones menors d'edat per evitar que puguin ser atrapades al comerç sexual (condicions individuals, familiars i socials que col·loquen en situació de risc a grups específics de nins, nines i adolescents).

En ambdós eixos d'acció (factors individuals, familiars, culturals, de gènere i socials que augmenten la tendència de la conducta explotadora, i factors de vulnerabilitat en les persones menors d'edat) és necessari partir d'una premissa bàsica: l'explotació sexual comercial infantil és una violació severa de drets humans i una activitat criminal.

Dada la complejidad del problema de la ESCI –en su origen y sus consecuencias– la lucha por su eliminación requiere de múltiples acciones articuladas e intersectoriales en diferentes ejes o campos de trabajo. Uno de estos ejes fundamentales es el de la prevención. En él podemos ubicar todas las acciones locales, regionales, nacionales e internacionales tendentes a impedir que ocurra el problema. Es decir, por medio del componente de la prevención se actúa anticipadamente sobre los factores de riesgo.

Los tratados y acuerdos internacionales –abajo mencionados– hablan de dos estrategias de prevención o ejes de acción contra la ESCI:

- *El control y la eliminación de los factores de tendencia a la conducta sexual criminal en las personas adultas.*
- *El control y la eliminación de los factores de vulnerabilidad en las personas menores de edad para evitar que puedan ser atrapadas en el comercio sexual (condiciones individuales, familiares y sociales que colocan en situación de riesgo a grupos específicos de niños, niñas y adolescentes).*

En ambos ejes de acción (factores individuales, familiares, culturales, de género y sociales que aumentan la tendencia de la conducta explotadora, y factores de vulnerabilidad en las personas menores de edad) es necesario partir de una premisa básica: la explotación sexual comercial infantil es una violación severa de derechos humanos y una actividad criminal.

TOTS IMPLICATS: TOT EL MÓN HA DE PARTICIPAR EN LA LLUITA CONTRA L'EXPLOTACIÓ SEXUAL

En la lluita per l'eradicació de l'ESCI és necessària una col·laboració àmplia per part de diversos sectors i actors locals, regionals, nacionals i internacionals. Els governs implicats (tant dels països receptors com emissors de tràfic de menors o ESCI en els viatges), el poder judicial, la policia, les ONG, els progenitors, les comunitats, els dirigents religiosos i comunitaris, els mestres, els polítics locals i nacionals, funcionaris encarregats de l'aplicació de la llei i els prestadors de serveis socials i de salut, les ambaixades i les empreses privades, poden ser tots ells aliats en la tasca d'evitar l'explotació sexual de la infantesa si estan equipats amb el coneixement i les aptituds necessàries. Enfortir les aliances amb la indústria de viatges i treballar amb els proveïdors de serveis d'Internet són esferes en les quals la capacitat de protecció pot enfortir-se. També és important sensibilitzar i educar als mitjans de comunicació perquè donin una visió més completa i correcta del tema de l'ESCI. Com participar en la lluita contra l'ESCI depèn del sector en la qual es treballa o actua. Es pot destacar una vegada més la importància de la col·laboració entre els diferents actors per crear un entorn protector per a la infantesa. Alguns exemples:

- Els governs haurien de mostrar el seu compromís per establir fermes marcs legals que s'ajustin a les normes jurídiques internacionals, les polítiques i els programes, i posar-les en vigor i aplicar-les per protegir la infantesa.

TODOS IMPLICADOS: TODO EL MUNDO TIENE QUE PARTICIPAR EN LA LUCHA CONTRA LA EXPLOTACIÓN SEXUAL

En la lucha por la erradicación de la ESCI es necesaria una colaboración amplia por parte de varios sectores y actores locales, regionales, nacionales e internacionales. Los gobiernos implicados (tanto de los países receptores como emisores de trata de menores o ESCI en los viajes), el poder judicial, la policía, las ONG, los progenitores, las comunidades, los dirigentes religiosos y comunitarios, los maestros, los políticos locales y nacionales, funcionarios encargados de la aplicación de la ley y los prestadores de servicios sociales y de salud, las embajadas y las empresas privadas, pueden ser todos ellos aliados en la tarea de evitar la explotación sexual de la infancia si están equipados con el conocimiento y las aptitudes necesarias. Fortalecer las alianzas con la industria de viajes y trabajar con los proveedores de servicios de Internet son esferas en que la capacidad de protección puede fortalecerse. También es importante sensibilizar y educar a los medios de comunicación para que den una visión más completa y correcta del tema de la ESCI.

Cómo participar en la lucha contra la ESCI depende del sector en la cual se trabaja o actúa. Se puede destacar una vez más la importancia de la colaboración entre los diferentes actores para crear un entorno protector para la infancia. Algunos ejemplos:

- Los gobiernos deberían mostrar su

- L'educació protegeix contra l'explotació sexual. L'educació permet als nins i a les nines trobar la forma de mantenir-se a si mateixos i a les seves famílies a mesura que creixen sense haver de recórrer a formes explotadores de treball. Ahora, les escoles han de ser segures per a les nines i els nins.

- Cal donar suport a les famílies en la cura dels seus fills. Això redueix el risc que els nins i les nines abandonin massa aviat la llar, una cosa que els

compromiso para establecer firmes marcos legales que se ajusten a las normas jurídicas internacionales, las políticas y los programas, y ponerlas en vigor y aplicarlas para proteger a la infancia.

- *La educación protege contra la explotación sexual. La educación permite a los niños y las niñas encontrar la forma de mantenerse a sí mismos y a sus familias a medida que crecen sin tener que recurrir a formas explotadoras de trabajo. Al mismo tiempo, las escuelas tienen que ser seguras para las niñas y los niños.*

- *Hay que prestar apoyo a las familias en el cuidado de sus hijos. Esto reduce el riesgo de que los niños y las niñas abandonen demasiado temprano el hogar, algo que les vuelve potencialmente vulnerables a la explotación sexual. Al mismo tiempo, es preciso poner en práctica intervenciones cuando los hogares se convierten en lugares donde se dan casos de abuso sexual y violencia doméstica.*

- *Los medios de comunicación pue-*

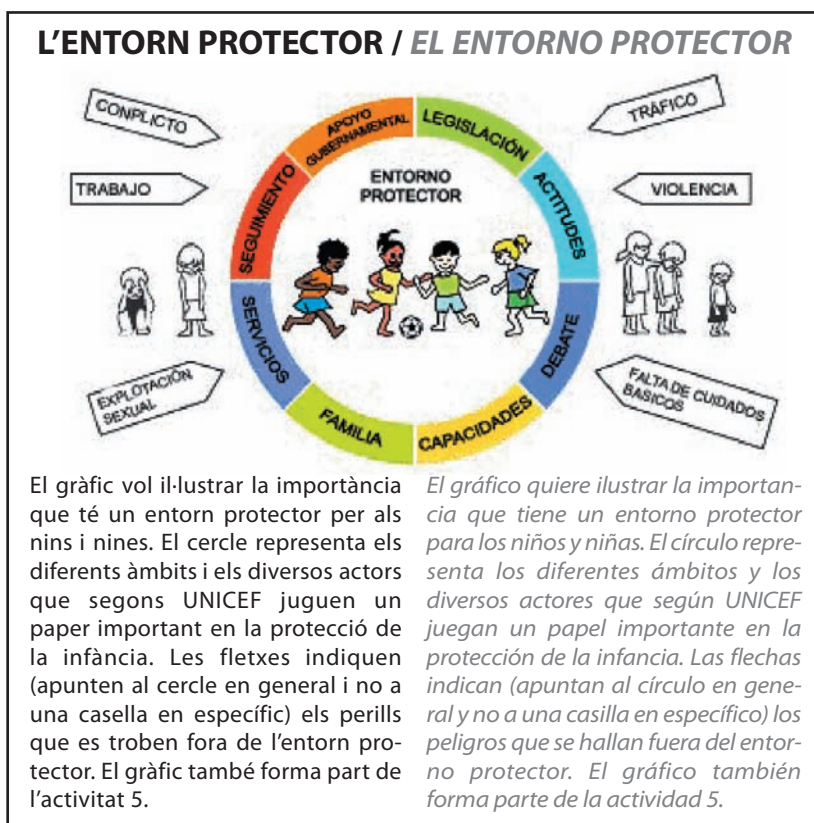

UNICEF / AFESIPSR

torna potencialment vulnerables a l'explotació sexual. Alhora, és precis posar en pràctica intervencions quan les llars es converteixen en llocs on es donen casos d'abús sexual i violència domèstica.

- Els mitjans de comunicació poden protegir a la infantesa mitjançant la difusió d'informació sobre els perills de l'explotació sexual i les penes que comporta aquesta activitat. També poden contribuir a un debat obert sobre la protecció infantil.

den proteger a la infancia mediante la difusión de información sobre los peligros de la explotación sexual y las penas que conlleva esta actividad. También pueden contribuir a un debate abierto sobre la protección infantil.

13. TRACTATS I ACORDS INTERNACIONALS
13. TRATADOS Y ACUERDOS INTERNACIONALES

La Convenció sobre els Drets del Nin de 1989, el tractat internacional més ratificat de la història de Nacions Unides estableix al seu article 34:

"Els Estats Parts es comprometen a protegir el nin contra totes les formes d'explotació i abús sexuals. Amb aquesta finalitat, els Estats Parts prendran, en particular, totes les mesures de caràcter nacional, bilateral i multilateral que siguin necessàries per impedir:

- a) la incitació o la coacció perquè un nin es dediqui a qualsevol activitat sexual il·legal;
- b) l'explotació del nin en la prostitució o altres pràctiques sexuals il·legals;
- c) l'explotació del nin en espectacles o materials pornogràfics. "

Més tard, el Protocol facultatiu de la Convenció sobre els Drets del Nin relatiu en venda de nins, la prostitució infantil i la utilització de nins en la pornografia, ratificat per Espanya el 2001 (va entrar en vigor internacionalment el 18 de gener del 2002) defensa al seu article 3 la necessitat que molts delictes relatius a l'explotació sexual infantil quedin íntegrament compresos en les legislacions penals de cada Estat, tant si s'han comès dins com fora de les seves fronteres, o si s'han perpetrat individualment o col·lectivament. Entre ells l'explotació sexual infantil, el treball forçat i la prostitució de menors d'edat.

Tanmateix, l'any clau en la recent lluita contra l'ESCI és 1996. La preocupació sobre l'expansió de l'explotació sexual comercial dels nins/es a tot el món va donar lloc a Estocolm, Suècia, al Primer

La Convención sobre los Derechos del Niño de 1989, el tratado internacional más ratificado de la historia de Naciones Unidas establece en su artículo 34:

"Los Estados Partes se comprometen a proteger al niño contra todas las formas de explotación y abuso sexuales. Con este fin, los Estados Partes tomarán, en particular, todas las medidas de carácter nacional, bilateral y multilateral que sean necesarias para impedir:

- a) la incitación o la coacción para que un niño se dedique a cualquier actividad sexual ilegal;*
- b) la explotación del niño en la prostitución u otras prácticas sexuales ilegales;*
- c) la explotación del niño en espectáculos o materiales pornográficos. "*

Más tarde, el Protocolo facultativo de la Convención sobre los Derechos del Niño relativo a la venta de niños, la prostitución infantil y la utilización de niños en la pornografía, ratificado por España en 2001 (entró en vigor internacionalmente el 18 de enero del 2002) defiende en su artículo 3 la necesidad de que muchos delitos relativos a la explotación sexual infantil queden íntegramente comprendidos en las legislaciones penales de cada Estado, tanto si se han cometido dentro como fuera de sus fronteras, o si se han perpetrado individual o colectivamente. Entre ellos la explotación sexual infantil, el trabajo forzoso y la prostitución de menores de edad.

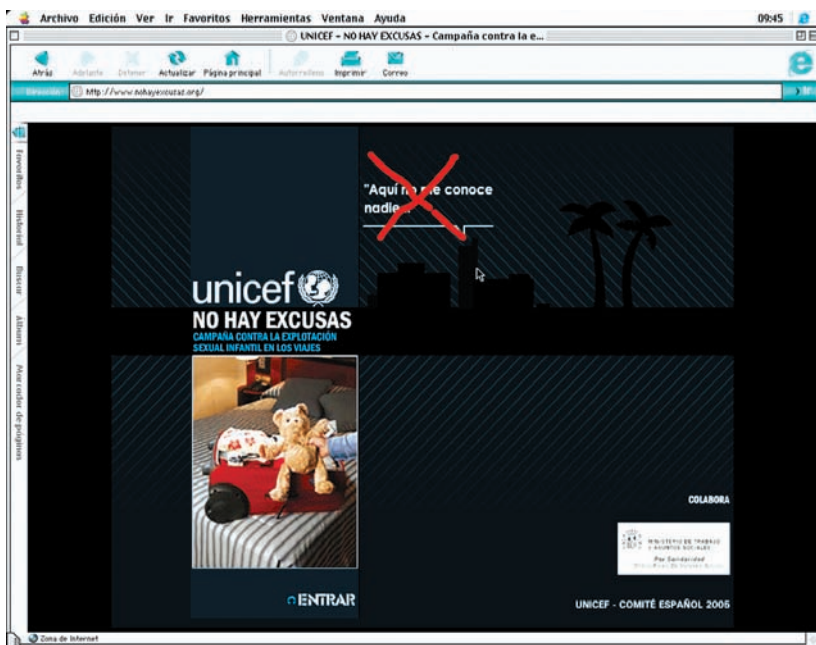
Sin embargo, el año clave en la

Congrés Mundial contra l'Explotació Sexual Comercial dels Nins. A l'anomenat Congrés van assistir més de 1.300 participants provinents de 130 països. Els representants de 122 governs van participar junt amb representants d'agències internacionals, de la indústria, d'ONG, de particulars interessats i de joves de 8 països.

Aquest congrés per primera vegada va plantejar l'explotació sexual comercial dels nins com un fenomen mundial complex i creixent. Va ser la culminació d'un procés de mobilització mundial iniciat per ECPAT que va incloure sis enquestes regionals per recollir informació i suport. El Congrés va ser afavorit pel govern de Suècia i organitzat en cooperació amb ECPAT, UNICEF i el Grup d'ONG per a la Convenció sobre

reciente lucha contra la ESCI es 1996. La preocupación sobre la expansión de la explotación sexual comercial de los niños/as en todo el mundo dio lugar en Estocolmo, Suecia, al Primer Congreso Mundial contra la Explotación Sexual Comercial de los Niños. A dicho Congreso asistieron más de 1.300 participantes provenientes de 130 países. Los representantes de 122 gobiernos participaron junto con representantes de agencias internacionales, de la industria, de ONG, de particulares interesados y de jóvenes de 8 países.

Este congreso por primera vez planteó la explotación sexual comercial de los niños como un fenómeno mundial complejo y creciente. Fue la culminación de un proceso de movili-

els Drets del Nin. Durant aquest congrés, els 1.300 delegats van adoptar la Declaració i el Programa d'Acció (veure recursos) que està destinada a servir de directriu per posar en pràctica, controlar i avaluar les iniciatives mundials per eliminar l'explotació sexual comercial dels nins.

El Segon Congrés Mundial contra l'Explotació Sexual Comercial dels Nins a Yokohama, Japó 2001, va servir per recordar els objectius i compromisos fets a Estocolm. També va ser una oportunitat perquè els països absents a Estocolm poguessin incorporar-se al Programa d'Acció que ara té un total de 161 firmes. A més es va adoptar el Compromís de Yokohama (veure recursos).

zación mundial iniciado por ECPAT que incluyó seis encuestas regionales para recoger información y apoyo. El Congreso fue auspiciado por el gobierno de Suecia y organizado en cooperación con ECPAT, UNICEF y el Grupo de ONG para la Convención sobre los Derechos del Niño. Durante este congreso, los 1.300 delegados adoptaron la Declaración y el Programa de Acción (ver recursos) que está destinado a servir de directriz para poner en práctica, controlar y evaluar las iniciativas mundiales para eliminar la explotación sexual comercial de los niños.

El Segundo Congreso Mundial contra la Explotación Sexual Comercial de los Niños en Yokohama, Japón 2001, sirvió para recordar los objetivos y compromisos hechos en Estocolmo. También fue una oportunidad para que los países ausentes en Estocolmo pudieran incorporarse al Programa de Acción que ahora tiene un total de 161 firmas. Además se adoptó el Compromiso de Yokohama (ver recursos).

13. CODI ÈTIC MUNDIAL PER AL TURISME
13. CÓDIGO ÉTICO MUNDIAL PARA EL TURISMO

La preocupació pel turisme sostenible i els drets humans van incitar a la comunitat internacional del turisme, liderada per l'OMT, a crear un Codi ètic Mundial per al Turisme. L'esmentat codi es basa en més d'una dotzena de convencions i documents previs i planteja problemes socials, econòmics i mediambientals des d'una perspectiva ètica. Proporciona un esquema per assegurar la sostenibilitat del turisme i per reduir els seus efectes negatius.

El Codi comprèn nou articles que assenyalen els principis i les "regles del joc" per a les destinacions, els governs, les empreses de la indústria del turisme, els treballadors i els viatgers. L'article dècim es refereix a un mètode per a la solució de litigis. Els criteris del Codi estipulen la seva aplicació i control voluntaris, inclosa l'autoregulació i control per segones parts (organitzacions professionals) i per tercers (per exemple, persones independents, organitzacions no governamentals, òrgans d'homologació, etc.)

L'explotació sexual dels nins s'esmenta de forma explícita a l'Article 2.3: "L'explotació d'éssers humans, en qualsevol de les seves formes, especialment la sexual i en particular quan afecta als nins/es, vulnera els objectius fonamentals del turisme i constitueix una negació de la seva essència. Per tant, conforme al dret internacional, ha de combatre's sense reserves amb la cooperació de tots els Estats interessats, i sancionar-se amb rigor en les legislacions nacionals dels països visitats i dels països

La preocupación por el turismo sostenible y los derechos humanos incitaron a la comunidad internacional del turismo, liderada por la OMT, a crear un Código ético Mundial para el Turismo. Dicho código se basa en más de una docena de convenciones y documentos previos y plantea problemas sociales, económicos y medioambientales desde una perspectiva ética. Proporciona un esquema para asegurar la sostenibilidad del turismo y para reducir sus efectos negativos.

El Código comprende nueve artículos que señalan los principios y las "reglas del juego" para los destinos, los gobiernos, las empresas de la industria del turismo, los trabajadores y los viajeros. El artículo décimo se refiere a un método para la solución de litigios. Los criterios del Código estipulan su aplicación y control voluntarios, incluida la autorregulación y control por segundas partes (organizaciones profesionales) y por terceros (por ejemplo, personas independientes, organizaciones no gubernamentales, órganos de homologación, etc.)

La explotación sexual de los niños se menciona de forma explícita en el Artículo 2.3: "La explotación de seres humanos, en cualquiera de sus formas, especialmente la sexual y en particular cuando afecta a los niños/as, vulnera los objetivos fundamentales del turismo y constituye una negación de su esencia. Por lo tanto, conforme al derecho internacional, debe combatirse sin reservas con la cooperación de todos los

The screenshot shows a web browser window displaying the 'Child Prostitution in Tourism Watch' page. The browser's address bar shows the URL: http://www.unwto.org/protect_children/index.htm. The page header includes the World Tourism Organization logo and a search bar. The main content area features a navigation menu with links such as 'Homepage', 'The Campaign', 'News & Events', 'Statements & Policy Documents', and 'Partner Organizations'. Below the menu, there is a section titled 'Task Force to Protect Children from Sexual Exploitation in Tourism' with a sub-section 'Mission Statement'. The text describes the Task Force as a global action platform established in 1997, aimed at preventing, uncovering, isolating, and eradicating the sexual exploitation of children in tourism. It also mentions an on-line service called 'Child Prostitution and Tourism Watch' that provides information on current projects and activities.

dels autors d'aquests actes, fins i tot quan s'hagin comès a l'estranger."

Estados interesados, y sancionarse con rigor en las legislaciones nacionales de los países visitados y de los países de los autores de esos actos, incluso cuando se hayan cometido en el extranjero".

14. LEGISLACIÓ ESPANYOLA
14. LEGISLACIÓN ESPAÑOLA

Els articles 187-190 del Codi Penal Espanyol (veure recursos) parlen dels "delictes relatius de la prostitució i corrupció de menors" i regula tots els delictes comesos contra menors amb finalitats sexuals sigui a Espanya o a l'estranger.

El Codi Penal espanyol actual tipifica als seus articles 187 i 189 els delictes relatius a la prostitució i a utilitzar a menors o incapaçs amb finalitats exhibicionistes o pornogràfics.

Article 187

1. El que indueixi, promogui, afavoreixi o faciliti la prostitució d'una persona menor d'edat o incapaç, serà castigat amb les penes de presó d'un a quatre anys i multa de dotze a vint-i-quatre mesos. [...]

Article 189

1. Serà castigat amb la pena de presó d'un a tres anys:

a) El que utilitzés a menors d'edat o a incapaçs amb finalitats o en espectacles exhibicionistes o pornogràfics, tant públics com privats, o per elaborar qualsevol classe de material pornogràfic, o financés qualsevol d'aquestes activitats.

b) El que produís, vengués, distribuís, exhibís o facilités la producció, venda, difusió o exhibició per qualsevol mitjà de material pornogràfic en l'elaboració del qual hagin estat utilitzats menors d'edat o incapaçs, encara que el material tengués el seu origen a l'estranger o fos desconegut.

La Decisió Marc del Consell de la Unió Europea advoca per una persecució més contundent dels delictes d'explo-

Los artículos 187-190 del Código Penal Español (ver recursos) hablan de los "delitos relativos de la prostitución y corrupción de menores" y regula todos los delitos cometidos contra menores con fines sexuales sea en España o en el extranjero.

El Código Penal español actual tipifica en sus artículos 187 y 189 los delitos relativos a la prostitución y a utilizar a menores o incapaces con fines exhibicionistas o pornográficos.

Artículo 187

1. *El que induzca, promueva, favorezca o facilite la prostitución de una persona menor de edad o incapaz, será castigado con las penas de prisión de uno a cuatro años y multa de doce a veinticuatro meses. [...]*

Artículo 189

1. *Será castigado con la pena de prisión de uno a tres años:*

a) *El que utilizare a menores de edad o a incapaces con fines o en espectáculos exhibicionistas o pornográficos, tanto públicos como privados, o para elaborar cualquier clase de material pornográfico, o financiare cualquiera de estas actividades.*

b) *El que produjere, vendiere, distribuyere, exhibiere o facilitare la producción, venta, difusión o exhibición por cualquier medio de material pornográfico en cuya elaboración hayan sido utilizados menores de edad o incapaces, aunque el material tuviere su origen en el extranjero o fuere desconocido.*

La Decisión Marco del Consejo de la Unión Europea aboga por una perse-

tació sexual contra menors i és probable que en breu hi hagi una modificació del Codi Penal Espanyol en aquest sentit.

Fora de l'àmbit purament legislatiu, a Espanya, l'aplicació dels acords d'Estocolm i Yokohama va donar lloc al Primer Pla Nacional contra l'Explotació Sexual de la Infantesa i l'Adolescència (2002-2004) promogut pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials i l'Observatori d'Infantesa. El Segon Pla, recentment aprovat, es prologarà durant el període 2006-2009. Ambdós plans contenen objectius i accions per desenvolupar els compromisos internacionals acceptats.

cución más contundente de los delitos de explotación sexual contra menores y es probable que en breve haya una modificación del Código Penal Español en este sentido.

Fuera del ámbito puramente legislativo, en España, la aplicación de los acuerdos de Estocolmo y Yokohama dio lugar al Primer Plan Nacional contra la Explotación Sexual de la Infancia y la Adolescencia (2002-2004) promovido por el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales y el Observatorio de Infancia. El Segundo Plan, recientemente aprobado, se prologará durante el periodo 2006-2009. Ambos planes contienen objetivos y acciones para desarrollar los compromisos internacionales aceptados.

16. QUADERNS PUBLICATS
16. CUADERNOS PUBLICADOS

1. Timor: genocidi i esperança. (F. S'Oliver d'Estellenc)
2. Deute extern: la pobresa que ens enriqueix. (Paz con dignidad)
3. El món maputxe. (Carolina Manque)
4. 2000, Any de la Cultura de Pau i No-violència. (Arcadi Oliveres)
5. Anar de compres i canviar el món: comerç just, consum responsable. (S'Altra Senalla).
6. Experiències de cooperació. (Nou Sud, Veïns, STEI)
7. L'antiracisme en l'àmbit internacional: propòsits i realitats. (Joan Comas)
8. Burundi: mirant amb esperança el futur. (Veïns sense Fronteres)
9. Fòrum Social Mundial: un altre món és possible. (Francisco Vera)
10. Balcans, l'oblit còmplice. (Bòsnia Viva)
11. Situació a Colòmbia: una altra realitat. (CEPAC)
12. Veneçuela: de la tragèdia de Vargas a la inclusió social. Una experiència veneçolana de gestió associativa. (EFIP)
13. Contra la pena de mort. (Amnistia Internacional)
14. Salut reproductiva i cooperació per al desenvolupament. (Mallorca Solidària)
15. La lluita contra la sida a Àfrica. (Metges del Món)
16. El microcrèdit: a quines necessitats respon?. (F. Vicenç Ferrer)
17. La perspectiva de gènere a Àfrica. (Centre africà per les dones)
18. El conflicte del Sàhara Occidental. (Associació Poble Saharai)
19. Construir la pau: els conflictes oblidats i el nou conflicte global. (OIKOS)
20. Els camps de l'oblit. (Associació Catalana per la pau)
21. La mutilació genital femenina. (Direcció General de l'Oficina de Defensa dels Drets del Menor)

22. Accés a medicaments essencials: un dret per a totes les poblacions del món (Metges sense Fronteres)
23. Aproximació a la problemàtica dels infants, dels joves i de les “maras” en situació de risc a Nicaragua i al Salvador (Fundació Diagrama)
24. Globalització i migració: les dones musulmanes immigrants a Europa (Nadia Nair)
25. La situació de les maquiles a Centreamèrica (Fundació Pau i Solidaritat)
26. Perú: quan l'educació encara és esperança (Ensenyants Solidaris)
27. Indígenes (Survival Internacional)
28. Honduras: de la Serra de Tramuntana a la Serralada del Merendón” (Cruz Roja)
29. Objectius del mil·leni. Balenç 2005 (Coordinadora d'ONGD de les Illes Balears)
30. Educació pel desenvolupament, una estratègia de cooperació imprescindible (Coordinadora de ONGD para el Desarrollo-España)
31. La discapacitat dins el projecte integral de la Fundación Vicente Ferrer (Anantapur)
32. El turisme com a eina de desenvolupament (Joan Miralles Plantalamor i Antònia Rosselló Campins)
33. La convocatòria de Cooperants. Testimonis i experiències (Direcció General de Cooperació)
34. La dona invisible: la dona senegalesa com a motor de desenvolupament (Assemblea de Cooperació per la Pau)

